ПРОГРАМА
ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ
НА ОБЩИНА СИТОВО
2021 – 2027

СЕПТЕМВРИ 2022Г.

Приета от Общински съвет Ситово с Решение №82 от Протокол №11/28.10.2022г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ОСНОВАНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ....4
2. ПОЛИТИКА ПО ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ....4
3. ПРИЛОЖИМИ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ....5
3.1.Европейска нормативна и стратегическа уредба....5
3.2. Национална нормативна и стратегическа уредба....5
4. ОБЩ ПРОФИЛ НА ОБЩИНАТА....7
4.1. Географско местоположение, релеф, води, почви и климат....7
4.2. Площ, брой населени места , население....9
4.3. Сграден фонд – съществуващи сгради на територията на общината....14
4.3.1. Сгради публична/общинска собственост....14
4.3.2. Жилищен фонд....16
4.4. Домакинства....17
4.5 Услуги....18
4.6. Промишлени предприятия....19
4.7. Транспорт....19
4.8. Селско стопанство....20
4.9. Енергийна инфраструктура и външна осветителна уредба....23
5. СЪСТОЯНИЕ НА ЕНЕРГИЙНО ПОТРЕБЛЕНИЕ....24
5.1.Административни и общински сгради....24
5.2. Електропотребление за улично осветление....26
5.3. Общо енергопотребление на община Ситово....27
5.4. Енергийна бедност....28
6. ЦЕЛ И ОБХВАТ....30
7. ИЗБОР НА ДЕЙНОСТИ И МЕРКИ....31
8. ПРОЕКТИ....35
9. ОЧАКВАНИ ЕФЕКТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО....38
10. ЕТАПИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ....39
11. ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ....39
12. НАБЛЮДЕНИЕ И КОНТРОЛ....41
13. ОТЧЕТ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО....41

СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ, ГРАФИКИТЕ И ТАБЛИЦИТЕ

Фиг. 1. Карта на област Силистра....7
Фиг. 2. Карта на община Ситово....8
Фиг. 3 Селищна мрежа на община Ситово....10
Фиг. 4 Средни периоди на откупуване на ЕСМ....32

Графика 1: Динамика на населението в община Ситово 2015-2021г.....11
Графика 2: Сравнителна характеристика на населението по постоянен и настоящ адрес 2015-2020 г.....13
Графика 3 Общо енергопотребление в общински сгради по години в MWh....26
Графика 4 Потребена електроенергия за улично осветление в селищата на община Ситово по години в кWh....26
Графика 5 Потребление на електроенергия за улично осветление в селищата на община Ситово по години в кWh....27
Графика 6 Енергопотребление на община Ситово по години в MWh....27

Таблица 1: Разстояния в км от с. Ситово до всички населени места в общината....9
Таблица 2: Население в община Ситово 2015 – 2021 г. 11
Таблица 3: Население под, в и над трудоспособна възраст по пол 2018 - 2021 г. 12
Таблица 4: Население по възрастови групи в община Ситово 2016-2019 г. 12
Таблица 5: Естествен прираст на населението на община Ситово 2015-2020 г.....12
Таблица 6: Заселени, изселени и механичен прираст в община Ситово 2015-2020 г.....13
Таблица 7: Население по постоянен и настоящ адрес в община Ситово 2015-2020 г.....13
Таблица 8: Население по населени места в община Ситово 2016-2019 г. 14
Таблица 9. Учебни заведения в община Ситово 14
Таблица 10. Читалища в община Ситово....15
Таблица 11: Жилищни сгради в община Ситово по период на построяване (брой)....16
Таблица 12: Основни характеристики на жилищния фонд 2014-2018 г. 16
Таблица 13: Списък на пътища и дължина на пътната мрежа на територията на община Ситово 19
Таблица 14:Баланс на териториите в община Ситово по видове собственост (2021г.)....20
Таблица 15: Баланс по видове територии по предназначение към 2021 г. 21
Таблица 16: Регистрирани земеделски стопани и кооперации в община Ситово 2017-2019г.....21
Таблица 17: Основни видове отглеждани култури и среден добив 2019-2021 г.....22
Таблица 18: Основни видове отглеждани животни в община Ситово 2019-2021 г.....22
Таблица 19: Електроразпределителна мрежа средно напрежение и трансформаторни постове по общини 23
Таблица 20 Енергопотребление по години в натурални единици на горивата 25
Таблица 21 Енергопотребление в общински сгради според енергийното съдържание на горивата в MWh....25
Таблица 22 Електропотребление за улично осветление в селищата на община Ситово в кWh.....26
Таблица 23 Общо електропотребление за улично осветление в община Ситово по години в кWh 27
Таблица 24 Общо енергопотребление на община Ситово по години в MWh....27
Таблица 25. Списък на общинските сгради с приложени енергоспестяващи мерки....35
Таблица 26 Сгради , нуждаещи се от мерки по енергийна ефективност....36

1. ОСНОВАНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ

Изготвянето на настоящата Програма за енергийна ефективност (ПЕЕ) 2021-2027 на община Ситово е регламентирано в чл.12, ал.2 от Закона за енергийна ефективност (ЗЕЕ), обн. ДВ бр. 35 от 2015 г. (последни изменения от 08.05 2018 г.)[1] .

Съгласно изискванията на ЗЕЕ (чл. 12 и чл. 63) държавните и местните органи разработват и приемат програми за енергийна ефективност, като ежегодно предоставят отчет на АУЕР за изпълнението на приетата програма. Програмата трябва да е съобразена с държавната политика в областта на енергийната ефективност и с националните и регионални стратегически документи.

2. ПОЛИТИКА ПО ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

През 2018 г. бе приета Директива 2018/2002, която измени Директива 2012/27/ЕС за енергийна ефективност. Тя задава обща рамка от мерки за насърчаване на енергийна ефективност за постигането на целта от 32.5% за 2030 година. В съответствие държавите членки определят национални цели за енергийна ефективност.

Към настоящия момент (август 2022 г.), политиките на България в областта на устойчивото енергийно развитие се определят от Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021 - 2030 г.[2]

Заложените цели в Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България до 2030 г. относно енергийната ефективност предвиждат намаляване на първичното енергийно потребление с 27.89% и намаляване на крайното енергийно потребление с 31.67%. Пакетът „Подготвени за цел 55“ обаче налага актуализация на заложените цели в Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България до 2030 г.

Специфичните политики за енергийна ефективност в сградния сектор се формират от Дългосрочната национална стратегия за подпомагане обновяването на националния сграден фонд от жилищни и нежилищни сгради до 2050 г.[3]

Финансови инструменти за първите етапи от изпълнението на тези стратегически документи са заложени в публикуваните Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България[4] , както и в проектите на Програмата за развитие на регионите 2021-2027 г.[5] , Програмата за конкурентоспособност и иновации в предприятията за периода 2021 – 2027 г.[6] и Програма Околна среда 2021-2027 г.[7]

Програмата за енергийна ефективност 2021-2027 на община Ситово е разработена при отчитане на стратегическите цели и приоритети на регионалния план за развитие на района съгласно Закона за регионалното развитие и перспективите за устойчиво икономическо развитие.

Една от ключовите цели на Програмата за енергийна ефективност е чрез стратегическо планиране да се подпомогне местната власт за осигуряването на финансиране за изпълнение на отговорностите ѝ да предоставя адекватни обществени услуги.

Програмата за енергийна ефективност се явява прогнозен документ относно необходимите инвестиции за реализиране на енергийни спестявания в крайното енергийно потребление чрез въвеждане на енергоспестяващи мерки, от една страна, а от

[1] https://seea.government.bg/documents/ZEE.pdf
[2] https://www.seea.government.bg/documents/bg_final_necp_main_bg.pdf
[3] https://www.me.government.bg/uploads/manager/source/EE/LTRS_Bulgaria.pdf
[4] https://nextgeneration.bg/14
[5] https://www.eufunds.bg/bg/oprd/term/517
[6] https://opic.bg/opik/nov-programen-period-2021-2027-g
[7] https://www.moew.government.bg/bg/programa-okolna-sreda-2021-2027-g-proekt-za-izprastane-v-evropejskata-komisiya/

друга – на стратегически документ, подпомагащ осигуряването на необходимото финансиране за изпълнението на този вид мерки от различни източници.

Поставените цели съответстват на промените и развитието на европейското и българското законодателство по енергийна ефективност и на пазарните условия. Настоящата Програма е отворен документ, който може да се изменя и допълва по целесъобразност през целия програмен период до 2027 г.

3. ПРИЛОЖИМИ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ

Настоящият документ е разработен изцяло в съответствие с европейските нормативни актове, свързани с енергиййната ефективност и производството и потреблението на енергия, произвеждана от енергийни източници и транспонирани в българското законодателство.

3.1.Европейска нормативна и стратегическа уредба

Стратегически документи на ЕС в областта на енергетиката и климата включват:

- *Дългосрочна стратегия на ЕС до 2050: „Чиста планета за всички“*
- *Рамкова стратегия за устойчив енергиен съюз с ориентирана към бъдещето политика по въпросите на изменението на климата*
- *Енергийна пътна карта до 2050 г.*

Международни документи в областта на климата, подкрепени от ЕС и залегнали в изработените политики в областта на енергетиката и климата са:

- *Споразумение за климата на ООН от Париж 2015 г.*
- *Рамкова конвенция на ООН по изменение на климата и Протокол от Киото.*

Нормативните документи, които създават правната рамка за осъществяването на политиките на ЕС в областта на енергетиката и климата, са:

- *Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата.*
- *Директива (ЕС) 2018/2001 за насърчаване използването на енергия от ВИ*
- *Директива (ЕС) 2018/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за изменение на Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност*
- *Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012г. относно енергийната ефективност, за изменение на директиви 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО (1)*
- *Директива (ЕС) 2018/844 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018г. за изменение на Директива 2010/31/ЕС относно енергийните характеристики на сградите и Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност*
- *Директива 2010/31/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. относно енергийните характеристики на сградите*

3.2. Национална нормативна и стратегическа уредба

Дългосрочните национални стратегически документи в областта на енергията и климата включват:

- *Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021 – 2030 г.*
- *Дългосрочна национална стратегия за подпомагане обновяването на националниясграден фонд от жилищни и нежилищни сгради до 2050 г.*
- *Национален план за възстановяване и устойчивост на Република България.*

Планът за възстановяване и устойчивост полага основите за зелена и цифрова трансформация на икономиката, в съответствие с амбициозните цели на Зелената сделка и предвижда реализация на мащабни проекти, както за повишаване на енергийната ефективност в сградите – частни, общински и държавни, така и на проекти, насочени към оползотворяване на енергия от възобновяеми източници.

Други национални стратегически документи със значение за настоящата програма:

- *Национална жилищна стратегия, 2017-2030 г.*
- *Национален план за действие за енергия от горска биомаса 2018-2027 г.*
- *Национален отчетен план за горите, съдържащ референтното ниво за горите на България за 2021-2025 г.*
- *Национален план за управление на отпадъците, 2021-2028 г.*

Националната законодателна рамка включва следните законови и основни подзаконови актове:

- *Закон за енергетиката*
- *Закон за енергията от възобновяеми източници*
- *Закон за енергийната ефективност*
- *Закон за опазване на околната среда*
- *Закон за регионално развитие*
- *Закон за устройство на територията*
- *Закон за обществените поръчки*
- *Закон за горите*
- *Закон за водите*
- *Закон за чистотата на атмосферния въздух*
- *Закон за ограничаване изменението на климата*
- *Наредба № 14 от 15 юни 2005 г. на МРРБ и МЕЕР за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и ползване на обектите и съоръженията за производство, преобразуване, пренос и разпределение на електрическа енергия (ЗУТ) (Обн. ДВ, бр. 53 от 28 юни 2005 г., изм. ДВ, бр. 73 от 5 септември 2006 г.)*
- *Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (ЗООС) (Обн. ДВ, бр. 57 от 2 юли 2004 г., изм. многократно, посл. изм. и доп. ДВ, бр.67 от 23 август 2019 г., изм. ДВ. бр.70 от 7 Август 2020г.)*
- *Наредба № 6 от 24 февруари 2014 г. за присъединяване на производители и клиенти на електрическа енергия към преносната или към разпределителните електрически мрежи (ЗЕ) (Обн. ДВ, бр.31 от 4 април 2014 г., изм. и доп. ДВ, бр. 36 от 13.05 2016 г., бр 77 от 4 октомври 2016 г. и бр.76 от 27 септември 2019 г.).*
- *Наредба № РД-16-1117 от 14 октомври 2011 г. на МИЕТ за условията и реда за издаване, прехвърляне, отмяна и признаване на гаранциите за произход на*

енергията от ВИ (ЗЕВИ) (Обн. ДВ, бр.84 от 28 октомври 2011г., изм. и доп. ДВ, бр. 54 от 2012 г., изм. бр. 24 от 2013 г. и бр. 42 от 9 юни 2015 г.)

- *Наредба № РД-16-869 от 2 август 2011 г. на МИЕТ за изчисляването на общия дял на енергията от ВИ в брутното крайно потребление на енергия и потреблението на биогорива и енергия от ВИ в транспорта (ЗЕВИ) (Обн. ДВ, бр.70 от 9 септември 2011 г.,изм. и доп.ДВ, бр 63 от2014г., изм. ДВ, бр.42 от 9 юни 2015 г., изм. и доп. ДВ, бр. 23 от 19 март 2019г.)*
- *Наредба № 5 от 28 декември 2006 г. на МРРБ за техническите паспорти на строежите (ЗУТ) (Обн. ДВ, бр. 7 от 23 януари 2007 г. изм. многократно посл. изм.ДВ, бр. 79 от 13 октомври 2015 г. и бр. 68 от 2021 г.)*
- *Наредба № 7 от 2004 г. на МРРБ за енергийна ефективност на сгради (ЗУТ и ЗЕЕ)(Загл. изм. -ДВ, бр. 85 от 2009 г., изм. -ДВ, бр. 27 от 2015 г., в сила от 15.07.2015 г.)(Обн. ДВ, бр. 5 от 14 януари 2005 г., изм. многократно, посл. изм. и доп. ДВ, бр. 93 от 21 ноември 2017 г.)*
- *Наредба за изискванията за качеството на твърдите горива, използвани за битово отопление, условията, реда и начина за техния контрол (Обн. ДВ, бр. 15 от 21 февруари 2020 г. и изм. ДВ. бр.7 от 25 януари 2022г.).*

4. ОБЩ ПРОФИЛ НА ОБЩИНАТА

4.1. Географско местоположение, релеф, води, почви и климат

Разположение

Община Ситово е разположена в североизточната част на Дунавската хълмиста равнина и на север граничи с река Дунав. Територията ѝ заема централните северни части на област Силистра (териториална единица от ниво NUTS 3 според класификацията на системата NUTS) и Северен централен район (СЦР) от ниво NUTS 2.

Община Ситово граничи на изток с община Силистра, на юг с община Дулово, на запад с община Главиница, а на север с река Дунав - Румъния. Всички съседни общини се намират на територията на област Силистра.

Фиг. 1. Карта на област Силистра

Географското положение на община Ситово е сравнително благоприятно и въпреки относителната отдаленост от крупни административни центрове, общинската територия има голямо предимство – граничи на север с река Дунав, а в близост преминава път I-7 Силистра – Шумен. Пътят формира международен транспортен

коридор, успоредно на Трансевропейския коридор ТЕКК № 9 /Русе-Кърджали/, провеждайки транзитните потоци между Турция, Румъния и страните от ОНД и представлява основна връзка с Автомагистрала „Хемус“ – главна пътна артерия в Северна България, която преминава на 94 км южно от село Ситово.

През общината минава второкласен път от републиканската пътна мрежа II-21 Русе – Тутракан –Силистра, а останалите пътища са III и IV клас.

Община Ситово е разположена на разстояние от 27 км до областния център – град Силистра, което улеснява икономическите връзки с него. Разстоянието между общинския център село Ситово и град Русе, който е най-голям икономически и транспортен център на река Дунав е 101 км.

Разстоянието от село Ситово до град Варна е 193 км. Това е третия по големина град в България. Той е важен и перспективен транспортен център по оста Черно море - Адриатика, част от европейската транспортна мрежа.

Административният център на общината – село Ситово отстои на 232 км от град Бургас, на 393 км от град Пловдив и на 410 км от столицата на Република България – град София.

Фиг. 2. Карта на община Ситово

Периферният характер на община Ситово обуславя малкото транспортни връзки и изолацията на тези територии от активна стопанска и друга антропогенна дейност, но е способствал за запазването на естествения характер на природните системи.

Релеф

Релефът на община Ситово е равнинен и ниско хълмист, наклонен на север с надморска височина от 150 м на юг до 50 м на север, набразден от дълбоки (на места над 60 – 70 м) спрямо околния терен суходолия. Крайните ѝ южни райони попадат в обсега на северната, ниска част на Лудогорското плато. Максималната ѝ височина се намира в най-южната ѝ част, южно от село Ирник – 164,2 м н.в., а най-ниската – 11 м н.в., на брега на река Дунав, североизточно от село Попина. В северната част на общината, между селата Гарван и Попина, под формата на буква „Г“ се простира Попино-Гарванската низина (10 км2) с надморска височина от 12 до 40 м.

Води

По северната граница на община Ситово, на протежение от 12 км (от км 398 до км 410, нагоре от устието на реката) преминава участък от долното течение на река Дунав.

С изключение на река Дунав на територията на общината липсват повърхностно течащи води. При силни дъждове и при топенето на снеговете по суходолията протичат

водни течения, които през лятото пресъхват. При поройни дъждове водите приижда с голяма сила и унищожават всичко в коритата си. През нейната територия преминават две големи суходолия, дълбоко всечени сред околния терен. Първото от тях (западното) е на река Сенковец (Сазлъка, Сенкувча, Кулак, десен „приток“ на Дунав). То навлиза в пределите на общината югозападно от село Ирник на 108 м н.в. Минава западно от селата Ирник, Босна, Искра и Нова Попина и източно от Гарван и североизточно от последното се „влива“ в блатото Лещава (Гарванско блато) на 12 м н.в., което се оттича в река Дунав. В източната част на общината, от юг на север преминава второто голямо суходолие на територията ѝ – Демиркулак (Дуванкулак, Дерменкулак, което се „влива“ в езеро Сребърна). То навлиза в общината южно от село Любен на 88 м н.в, минава северозападно от него и западно от село Ястребна и североизточно от село Слатина навлиза в община Силистра на 42 м н.в.

На територията на община Ситово има изградени множество микроязовири, водите на които основно се използват за напояване на обширните обработваеми земи в региона. По-големи от тях са: „Искра 1 и 2“, „Нова Попина“, „Ситово“, „Поляна“, „Слатина“ и др.

Почви

Почвената покривка е тясно свързана с естеството на геоложката основа, с особеностите на релефа, с характера на климатичните условия, спецификата на растителността и стопанската дейност на човека. Преобладаваща почвообразуваща скала е льосът – типичен и глинест. Почвите се характеризират с голямо разнообразие, като преобладаващите почвени типове са: излужените чернозем, глинестите и песъчливо-глинестите почви.

Климат

Климатът на общината е умерено-континентален, с горещо лято и студена зима. Преобладават северозападните и западните ветрове. Средната месечна скорост на вятъра е 1.9 м/сек. За валежите е характерно наличието на годишен минимум и максимум, очертаващи се съответно през месеците май, юни, юли, и през месеците януари, февруари и март. Средната годишна температура е 14 °C.

4.2. Площ, брой населени места , население

Площ

Община Ситово заема 271 кв.км и се намира в североизточната част на Република България, разположена е централно в Силистренска област и заема 9,5% от нейната територия.

Брой населени места

Селищната система на община Ситово е добре изградена. В границите на общината са включени 12 населени места - общинския център село Ситово и още 11 села.

Общинският център се намира в централната източна част на територията на общината. На север от село Ситово, в близост до река Дунав, са разположени селата Гарван, Попина и Поляна. На запад е разположено село Нова Попина, а на юг и югозапад са разположени селата Искра, Слатина, Ястребна, Босна, Добротица, Ирник и Любен.

Таблица 1: Разстояния в км от с. Ситово до всички населени места в общината

Населено място	**Разстояние км**
с. Босна	9,3

с. Гарван	15,2
с. Добротица	8,5
с. Ирник	11,5
с. Искра	7
с. Любен	11,9
с. Нова Попина	8,9
с. Поляна	7
с. Попина	15,6
с. Слатина	4,3
с. Ястребна	16,8

Източник: https://www.bgmaps.com/

Част от населените места са сравнително отдалечени от общинския център, като 5 от тях са на разстояние над 10 км, а 6 села са на разстояние от 4,3 до 9,3 км. Положителен е фактът, че няма прекалено отдалечени селища, като най-далечното е на 16,8 км.

Териториално населението е сравнително равномерно разпределено. Около 32% живее в северната половина на общината - в село Ситово и селата Нова Попина, Поляна, Гарван и Попина, а 68% - в южната половина и останалите седем села, от които най-голямо е село Искра (1877 жители към 2019 г. или 38% от населението на общината).

Фиг. 3 Селищна мрежа на община Ситово

Като физическа структура, селищната мрежа е добре развита и равномерно балансирана в южната, централната и северната част на общината. Дисбалансът (поляритетът) се проявява при демографските, икономическите и функционалните характеристики на отделните населени места. В пространственото развитие на функционалните системи в териториалната структура на общината най-голяма е концентрацията на обществено-обслужващи обекти в общинския център село Ситово. На територията на останалите села също има обществено-обслужващи обекти в зависимост от специфичните им функции и потребности.

В регионален мащаб повечето селища от община Ситово са поставени в позицията на периферни и полу-периферни. Транспортната достъпност на населените места от общината се осигурява чрез система от републиканска и общинска пътна мрежа. Периферните територии са най-уязвимите пространства от социално-икономическа гледна точка. Всички те са селски райони, като една част имат сравнително стабилни демографски характеристики, но четири от селата са с население под 100 жители. Основен е проблемът с техническата инфраструктура, с липсата на заетост и затруднения достъп до социални услуги.

Развитието на селищната мрежа е довело до съсредоточаване на основните административни, промишлени, обслужващи и културни дейности в село Ситово, село Искра и село Добротица.

Население

Към 31.12.2021 г. в общината живеят 4727 души, 50,39% от които мъже и 49,61% жени. В село Ситово живеят около 13%, а в останалите 11 населени места - 87% от жителите на общината. В община Ситово през последните години населението намалява с около 8,62% или с 446 души през 2021 г. спрямо 2015 г.

Териториално населението е сравнително равномерно разпределено. Около 32% живее в северната половина на общината, в село Ситово и селата Нова Попина, Поляна, Гарван и Попина, а 68% в южната половина и останалите седем села, от които най-голямо е село Искра (1877 жители към 2019 г. или 38% от населението на общината).

Демографските ресурси с техните образователни и квалификационни характеристики са един от решаващите фактори за местното развитие и растеж.

Таблица 2: Население в община Ситово 2015 – 2021 г.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Всичко	5173	5110	5047	4991	4909	4886	4727
Мъже	2638	2590	2554	2534	2470	2465	2382
Жени	2535	2520	2493	2457	2439	2421	2345

Източник: Национален статистически институт

Графика 1: Динамика на населението в община Ситово 2015-2021г.

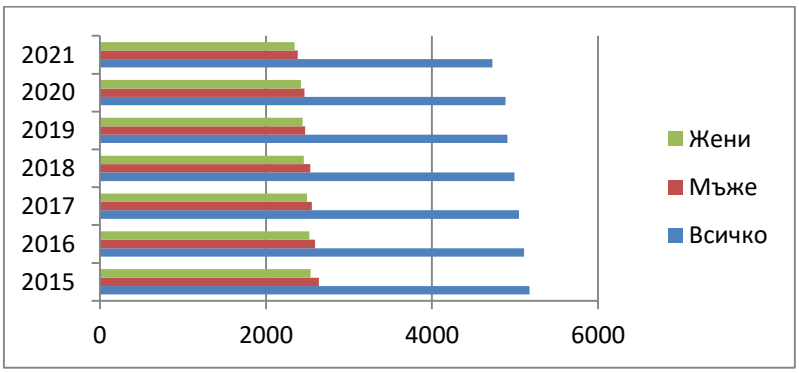

Таблица 3: Население под, в и над трудоспособна възраст по пол 2018 - 2021 г.

	2018			2019			2020			2021		
	Всичко	Мъже	Жени	Всичко	Мъже	Жени	Всичко	Мъже	Жени	Всичко	Мъже	Жени
Общо	**4991**	**2534**	**2457**	**4909**	**2470**	**2439**	**4886**	**2465**	**2421**	**4721**	**2382**	**2345**
Под трудоспособна[8] възраст	683	361	322	677	358	319	661	356	305	645	346	299
В трудоспособна[9] възраст	2755	1554	1201	2714	1502	1212	2723	1511	1212	2663	1475	1188
Над трудоспособна[10] възраст	1553	619	934	1518	610	908	1502	598	904	1419	561	858

Източник: Национален статистически институт

През 2021 г. под трудоспособна възраст е 13,66% от населението на община Ситово. За сравнение относителният дял на населението до 15 години в област Силистра е 14,7%. Възрастните над трудоспособна възраст в община Ситово са 1419 души или 30,05% от населението. Около 56,4% е делът на хората в трудоспособна възраст на 15 и повече години.

Таблица 4: Население по възрастови групи в община Ситово 2016-2019 г.

Възраст	2016	2017	2018	2019
Общо	**5110**	**5047**	**4991**	**4909**
0 - 4	200	200	205	202
5 - 9	200	202	219	217
10 - 14	240	217	213	209
15 - 19	242	252	232	238
20 - 24	244	210	191	184
25 - 29	243	253	258	249
30 - 34	261	252	237	229
35 - 39	295	302	299	286
40 - 44	328	312	298	295
45 - 49	401	407	401	368
50 - 54	353	350	372	390
55 - 59	340	348	349	353
60 - 64	371	347	329	325
65 - 69	446	434	433	394
70 - 74	380	380	380	387
75 - 79	313	312	305	301
80+	253	269	270	282

Източник: Национален статистически институт

Населението на община Ситово застарява. Към 2019 г. децата до 14 г. са едва 12,79% от жителите на общината, а възрастните над 60 годишна възраст – 34,41%.

Таблица 5: Естествен прираст на населението на община Ситово 2015-2020 г.

Година	Живородени			Умрели			Естествен прираст		
	Общо	Момчета	Момичета	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
2015	43	17	26	114	61	53	-71	-44	-27

[8] Под трудоспособна възраст - до 15 навършени години.
[9] В трудоспособна възраст - жени от 16 до 61 години и 2 месеца и мъже от 16 до 64 години и 1 месец за 2018 г.
[10] Над трудоспособна възраст - тези граници са до навършването на 61 години и 2 месеца за жените и 64 години и 1 месеца за мъжете.

2016	44	19	25	93	59	34	-49	-40	-9
2017	33	17	16	93	51	42	-60	-34	-26
2018	40	22	18	103	48	55	-63	-26	-37
2019	35	20	15	93	54	39	-58	-34	-24
2020	40	21	19	104	60	44	-64	-39	-25

Източник: Национален статистически институт

Естественият прираст на населението е отрицателен, средно по минус 60 души на година, като през 2020 г. е минус 64 души. За периода 2015-2020 г. средногодишният брой на живородените деца в община Ситово е 40, а средната смъртност е 100 човека годишно.

Таблица 6: Заселени, изселени и механичен прираст в община Ситово 2015-2020 г.

Година	Заселени			Изселени			Механичен прираст		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
2015	209	106	103	82	30	52	127	76	51
2016	98	39	59	112	47	65	-14	-8	-6
2017	131	49	82	134	51	83	-3	-2	-1
2018	166	67	99	159	61	98	7	6	1
2019	129	44	85	153	74	79	-24	-30	6
2020	173	79	94	132	45	87	41	34	7

Източник: Национален статистически институт

Механичният прираст на населението се променя динамично и през някои години е отрицателен, а през други положителен, като през 2015 г. достига + 127 души, а през 2020 г. е +41 души. Средногодишно населението на община Ситово за периода 2015-2020 г. се увеличава от миграция с около 134 човека, което оказва положително влияние върху демографските процеси.

По данни на ГД ГРАО (http://www.grao.bg) населението на община Ситово по постоянен адрес намалява с около 3% през 2020 спрямо 2015 г. и към 31.12.2020 г. е 6295 души. Населението по настоящ адрес за анализирания период също намалява с 3% и към 31.12.2020 г. е 5413 души.

Таблица 7: Население по постоянен и настоящ адрес в община Ситово 2015-2020 г.

Постоянен адрес		Настоящ адрес	
2015 г.	2020 г.	2015 г.	2020 г.
6476	6295	5568	5413

Източник: Национална база данни „Население” - http://www.grao.bg

Графика 2: Сравнителна характеристика на населението по постоянен и настоящ адрес 2015-2020 г.

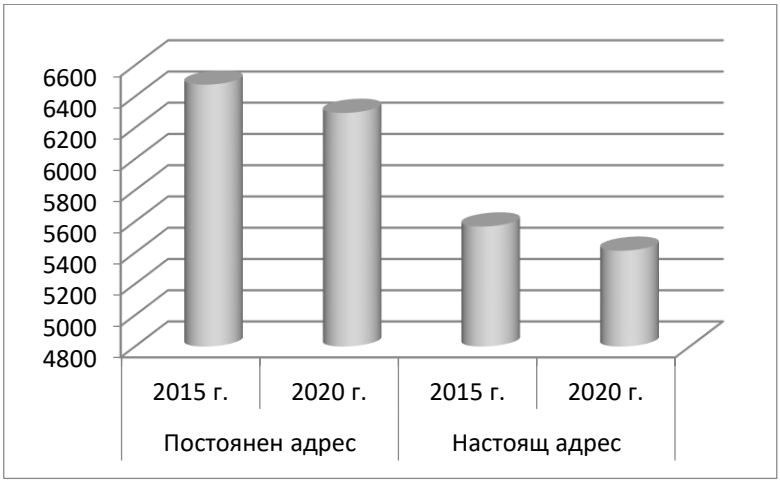

В общината населението е разпределено по следния начин – с. Искра – 38,23%, с. Ситово - 13,42%, с. Любен и с. Попина – 22,02%. Застрашени от обезлюдяване са селата с население под 100 жители – Ястребна, Нова Попина, Ирник и Слатина.

Таблица 8: Население по населени места в община Ситово 2016-2019 г.

Община/населено място	2016	2017	2018	2019	2020
Община Ситово	**5110**	**5047**	**4991**	**4909**	**4886**
с. Босна	360	356	353	345	344
с. Гарван	314	303	282	261	259
с. Добротица	367	362	367	356	349
с. Ирник	73	71	71	68	64
с. Искра	1828	1853	1877	1877	1873
с. Любен	640	637	629	629	623
с. Нова Попина	62	60	63	64	57
с. Поляна	154	151	131	119	125
с. Попина	512	481	464	452	465
с. Ситово	710	688	673	659	652
с. Слатина	85	80	76	75	71
с. Ястребна	5	5	5	4	4

Източник: Национален статистически институт

4.3. Сграден фонд – съществуващи сгради на територията на общината

4.3.1. Сгради публична/общинска собственост

Община Ситово стопанисва 85 сгради общинска собственост. Повечето от сградите са без технически и енергийни паспорти и е необходимо извършване на обследване за сертифициране на сградите[11].

Административни сгради

Общинска администрация Ситово ползва една сграда, която е реновирана - поставена е нова дограма, покривът е ремонтиран и има обновена парна инсталация на пелети. Сградата на Общинската администрация в общинския център е пригодена за хора в неравностойно положение.

Подменена е дограмата в кметствата на с. Гарван, с. Добротица, с. Ирник.

Напълно е санирана сградата на кметството в с. Искра, както и сградата на кметството в с. Любен като е пригодена и за хора в неравностойно положение.

Образователна инфраструктура

В община Ситово има четири учебни заведения – три основни училища в селата Ситово, Искра и Добротица, една професионална гимназия по селско стопанство в общински център Ситово, две целодневни детски градини в селата Ситово и Искра, едната от които има филиал в село Любен.

Таблица 9. Учебни заведения в община Ситово

Учебни заведения	Населено място	Брой 2013/2014 г.
ОУ „Г. С. Раковски”	с. Ситово	47 ученика
ДГ „Щастливо детство”	с. Ситово	52 деца
Професионална гимназия по селско стопанство (ПГСС)	с. Ситово	135 ученика

[11] ОПР Ситово 2014 - 2020

ОУ „Стефан Караджа”	с. Искра	165 ученика
ДГ „Мир”	с. Искра	87 деца
ОУ „Отец Паисий”	с. Добротица	122 ученика

През изминалите години са затворени училищата в селата: Гарван и Попина.

73 % от учениците в общообразователните училища пътуват, поради липса на училища във всяко населено място. Транспортът се осъществява с училищни автобуси, които са в добро техническо състояние. От съществуващите 20 паралелки - 20 % са маломерни и 25% са слети, което ги поставя пред риска за закриване в близко бъдеще.

Сградният фонд и материално техническата база не е в добро състояние и е необходимо извършването на ремонтни дейности за всички училища. Със средства на общината и училищата ежегодно се правят текущи ремонти.

През 2013 година мерки по енергийна ефективност са изпълнени в ЦДГ “МИР” с. Искра.

През 2015 година дейности за внедряване на енергийна ефективност са извършени също в ОУ „Г.С. Раковски”- с. Ситово, ОУ „Стефан Караджа” - с. Искра, ОУ „Отец Паисий” с. Добротица със съфинансиране от Националния доверителен екофонд (НДЕФ).

В училищата има физкултурни салони, които се нуждаят от ремонт, отопление, смяна на осветлението и от ново оборудване.

Читалища

Културният живот на територията на Община Ситово е съсредоточен в читалищата, които са едни от основните културно-просветни средища. На територията на общината функционират 10 (десет) читалища с малък библиотечен фонд.

Таблица 10. Читалища в община Ситово

No	**Читалище**	**Населено място**
1	Бачо Киро – 1943 г.	с. Искра
2	Христо Смирненски – 1940 г.	с. Ситово
3	Стефан Караджа – 1963 г.	с. Любен
4	Димитър Иванов Полянов - 1870 г.	с. Гарван
5	Стефан Караджа – 1945 г.	с. Босна
6	Никола Вапцаров - 1940 г.	с. Попина
7	Йордан Йовков - 1899 г.	с. Добротица
8	Свобода - 1920 г.	с. Поляна
9	Зора-Нова Попина - 2008 г.	с. Нова Попина
10	Пейо Яворов-2012 г.	с. Слатина

Сградният фонд е предоставен на читалищните настоятелства за стопанисване и управление, но в резултат на ограничената финансова субсидия и слаба стопанска дейност той е остарял и се нуждае от основен ремонт.

През 2021 година частично е обновена сградата на читалището в с. Искра.

Здравеопазване

Здравни служби има в селата: Искра, Ситово, Попина, Гарван и Добротица.

Общинска администрация влага средства от бюджета за ремонт на здравните служби. През 2013г. енергоспестяващи мерки са предприети в здравен участък – Ситово.

Спортна инфраструктура

На територията на общината има три стадиона, намиращи се в селата Ситово, Искра и Добротица. Те се нуждаят от ремонт на съблекалните, на оградите, на трибуните и от обновяване на тревната настилка. На територията на общината има три действащи футболни клуба – ФК „Добруджа" – с. Ситово; ФК „Добруджа" – с. Искра и ФК „Вихър" – с. Любен.

В централния парк на село Ситово има изградени и осветени баскетболна и волейболна площадка, както и тенис-корт. Изграден е функциониращ басейн със спортна база, която се нуждае от основен ремонт. Изградена е и спортна площадка. Спортна площадка има в село Босна.

Спортната инфраструктура се характеризира с морално остарели съоръжения и лоша поддръжка, поради липса на средства. Недостатъчен е броят на специализираните площадки по местоживеене, липсват велоалеи и други спортни съоръжения, които предоставят възможности за самостоятелно или организирано практикуване на спорт.

Социална инфраструктура

В общината действа социално предприятие за обществено хранене СПОХ - Ситово "Независим живот", което предоставя услугите домашен социален патронаж, обществена трапезария и стол и е с подменена дограма през 2012 година. Подменена е дограмата и на клуба на пенсионера - с. Искра през 2015 г.

4.3.2. Жилищен фонд

По данни на НСИ от преброяването към 01.02.2011 г. в населените места на община Ситово живеят 2038 домакинства. По данни от това преброяване на населението жилищните сгради в община Ситово са 3129, като от тях 930 (или 30%) са необитавани.

В общинския център с. Ситово има 460 жилищни сгради (15%). Най-много са сградите в село Попина – 609 (20%) и село Искра - 526 (17%).

Таблица 11: Жилищни сгради в община Ситово по период на построяване (брой)

Общо	До края на 1949 г.	1950 – 1959 г.	1960 – 1969 г.	1970 – 1979 г.	1980 – 1989 г.	1990 – 1999 г.	2000 – 2011 г.
3129	1076	665	814	234	214	73	53

Източник: НСИ - Преброяване на населението и жилищния фонд 2011 г.

В общината има 1076 жилищни сгради, строени до 1949 г. (34% от жилищния фонд). Най-много сгради са построени от 1960 до 1969 г. – 814 (26%). Около 21% от сградите в Ситово са от периода 1950-1959 г., 7,5% от сградния фонд е строен от 1970 до 1979 г. Едва 4% са жилищните постройки, въведени в експлоатация от 1990 г. до 2011 г. (126 сгради).

Таблица 12: Основни характеристики на жилищния фонд 2014-2018 г.

Показатели	Мерна единица	2014	2015	2016	2017	2018
Жилищни сгради	**Брой**	**3133**	**3133**	**3133**	**3135**	**3135**
По материал на външните стени на сградата						
стоманобетонни	Брой	1	1	1	1	1
панелни	Брой	5	5	5	5	5

тухлени	Брой	1505	1505	1505	1507	1507
други	Брой	1622	1622	1622	1622	1622
Жилища	**Брой**	**3157**	**3157**	**3157**	**3159**	**3159**
По форма на собственост	**Брой**					
Държавни и общински	Брой	14	14	14	14	14
Частни на юридически лица	Брой	25	25	25	25	25
Частни на физически лица	Брой	3118	3118	3118	3120	3120
По брой на стаите						
едностайни	Брой	75	75	75	77	77
двустайни	Брой	521	521	521	521	521
тристайни	Брой	1095	1095	1095	1095	1095
четиристайни	Брой	924	924	924	924	924
петстайни	Брой	327	327	327	327	327
с шест и повече стаи	Брой	215	215	215	215	215
Полезна площ	**кв. м**	**225794**	**225794**	**225794**	**225897**	**225897**
жилищна	кв. м	171043	171043	171043	171110	171110
спомагателна	кв. м	35268	35268	35268	35282	35282
площ на кухни	кв. м	19483	19483	19483	19505	19505
Въведени в експлоатация		**-**	**-**	**-**	**2**	**-**
Сгради – брой, в т.ч.	Брой	-	-	-	2	-
Нови	Брой	-	-	-	1	-
Разширени	Брой	-	-	-	1	-
Жилища - брой	Брой	-	-	-	2	-
Полезна площ	кв. м	-	-	-	103	-

Източник: Национален статистически институт

Към 2018 г. в общината има 3135 жилищни сгради, което я нарежда на пето място в областта по количество на сградния фонд.

Общият брой на самостоятелните жилища е 3159, с полезна площ 225 897 кв.м и жилищна площ 171110 кв.м. Полезната жилищна площ на човек от населението за общината към 2018 г. е 34,28 кв.м. По брой на стаите преобладават двустайни и тристайни жилища – общо 2019 или 64%.

По вида на конструкцията:

- 1507 сгради (около 48%) са масивни/тухлени,
- 5 сгради са панелни,
- 1 стоманобетонна и
- 1622 (52%) с други конструкции (в т.ч. кирпич).

По данни на НСИ за периода 2014-2018 г. в община Ситово са въведени в експлоатация само 2 нови жилищни сгради със 103 кв.м. жилища и полезна площ.

На 1000 души от населението в община Ситово към 2018 г. се падат 633 жилища, за сравнение за област Силистра жилищата на 1000 души са 526, за Северен централен район – 597 жилища, а за страната – 566 жилища на 1000 души.

Актуални данни за средата на обитаване ще бъдат получени след окончателното обработване на информацията от Преброяване на населението и жилищния фонд през 2021.

4.4. Домакинства

По данни от последното преброяване на населението към 01.02.2011 г., в населените места на община Ситово живеят 2038 домакинства.

Актуални данни за броя на домакинствата ще има до края на 2022 година, след като бъдат обработени данните от новото преброяване на населението и жилищния фонд от НСИ направено през 2021 г.

4.5 Услуги

На територията на община Ситово има изградена добра телекомуникационна инфраструктура и съобщителна мрежа, чрез която се осигуряват всички видове комуникационни услуги – съобщителни, интернет, телевизия и други.

В общината има развита и достигаща до всяко селище автоматична телефонна мрежа. Всички селища са с автоматично входящо и изходящо междуселищно избиране. Продължава въвеждането на модерна цифрова комутационна и преносна далекосъобщителна инфраструктура и подменяне на съществуващата аналогова.

Наложилата се през последните години тенденция на намаление на фиксираната телефонна плътност и увеличение на мобилната продължава, като стойността на показателят „фиксирана телефонна плътност по домакинства" бележи постоянно намаление, подобно на процесите в цялата страна, докато за показателя „мобилна телефонна плътност" се наблюдава непрекъсната тенденция на увеличение.

Всички селища от общината имат покритие от мрежите на трите мобилни оператора Vivacom, Yettel, и A1, но в някой от селата обхвата все още е слаб, особено в с. Слатина. В почти всички населени места има мобилен интернет с различна сила на сигнала.

Забелязва се значителен напредък през последните години, отнасящ се до разширяване обхвата на мрежата, както и въвеждането на нови услуги и технологии/UMTS – Universal Mobile Telecomunications System – Висикоскоростна мобилна технология от трето поколение, HSUPA – High Speed Uplink Packet Acsess – Технология от четвърто поколение, 4 пъти по-бърза от скоростта при UMTS/.

Предоставяните от тях услуги включват и мобилна и фиксирана телефонна услуга. По информация от Българска телекомуникационна компания – АД, елементите на подземната техническа инфраструктура, собственост на компанията са напълно изградени.

Все по-важно за регионалната конкурентоспособност и развитието на фирмите става достъпът до Интернет и развитието на информационното общество, с което се намаляват препятствията от разстоянието и проблемите на отдалечеността, характерни за много периферни райони. Достъпът до Интернет и степента на използване от домакинствата до голяма степен се обуславят не само от техническата обезпеченост, но и от социално-икономическото състояние на потребителите. Дейностите на съобщителната система се осъществяват от пощенските станции и пощенски клонове. Мрежата от пощенски станции в селата е добре развита и задоволява нуждите на населението. Радиофикацията и телевизацията се осъществяват посредством мрежи за наземно радиоразпръскване. Всички населени места в общината са покрити с радио и телевизионен сигнал и със сигнал на мобилните оператори. Всички населени места имат ефирно покритие с радио и телевизионен сигнал, като покритието със сигнал на лицензираните национални телевизии е 100% за територията на цялата община.

Осъществяват се следните дейности – кореспондентски пратки, абонамент на вестници и списания и тяхната доставка, парични преводи. Извършват се много и разнообразни дейности по възложителство, като изплащане на пенсии, изплащане обезщетения от Бюрото по труда, инкасиране на сметки за ток, доставка на писма и списания, уведомителни пратки, продажба на винетни стикери, както и много други дейности, застъпени в различните пощенски станции по различен начин според потребностите на населението.

Куриерски услуги на територията на общината извършват „Български пощи", Еконт, Спиди и др. В селата Ситово и Искра има офиси на EasyPay.

4.6. Промишлени предприятия

Икономиката на община Ситово се развива на база наличните местни ресурси и традиционни производства. Промишлеността е сред основните структуроопределящи отрасли, но няма водещо икономическо значение. Преобладават предприятията в леката промишленост и селското стопанство.

Предприятия, развиващи дейност на територията на община Ситово са следните:

- „Виланд" ЕАД - фуражен завод, използващ в голяма степен земеделска продукция от община Ситово;
- „Първи май" АД - гр. Силистра - цех за почистване и белене на слънчоглед в с. Ситово. „Първи май" АД е водеща компания в преработката на маслодайни семена в България и утвърден лидер в търговията със зърнени и маслодайни култури;
- Месопреработвателно предприятие „Месони" – свинекомплекс в с. Попина. Брандът „Месони" е холдинг от собствени фирми тясно специализирани в сферата на земеделие, фуражопроизводство, свиневъдство, клане и месопреработка. Това я прави една от малкото фирми в България с изцяло затворен цикъл на производство.;
- Цех за люцерново брашно - с. Ситово;
- Цех за зеленчукови туршии – с. Искра;
- Хлебопроизводство хляб и хлебни изделия с. Искра;
- Винарна с Добротица, Фирмата произвежда вино и брашно – мелница;
- Мандри в с. Ситово и с. Искра;
- Цех за производство на дървени и слънчогледови палети - с. Ситово.

4.7. Транспорт

Община Ситово няма важно транспортно-географско положение, но все пак през територията преминават важни републикански пътища в границите на област Силистра, които са връзки със съседни общини и области.

Територията на община Ситово се обслужва основно от автомобилен транспорт. Чрез него се осъществяват производствените връзки и гражданските пътувания между населените места. Функционират общинска и републиканска пътна мрежа, осигуряващи връзки на населението от общината до общинския център - село Ситово, областния център - град Силистра и до съседни и по-големи градове /Дулово, Тутракан, Русе, Шумен и др./.

Анализът на транспортната достъпност показва, че съществуват транспортни връзки с всички околни населени места. Регионалните връзки на село Ситово и останалите селища в общината са добре изградени като същите са формирали добра транспортно-комуникационна обвързаност помежду си, както и с основните общински центрове в региона.

Пътната мрежа на територията на общината е добре развита с по-голяма гъстота в централната и южна част, което е обусловено от разположението на населените места.

Таблица 13: Списък на пътища и дължина на пътната мрежа на територията на община Ситово

№	Наименование на пътя	от км	до км	Дълж. км	Дълж. км с настилка
	Републикански пътища				
	Втори клас				
II-21	"Русе - о.п.Тутракан-о.п.Силистра"	83+800	93+000	8,200	8,200
	Общо:				**8,200**
	Трети клас				
III-211	(о.п.Тутракан-о.п.Силистра) - Поляна - Попина –	0+000	11+675	11,675	11,675

	Пристанище Попина				
III-216	(о.п.Тутракан-о.п.Силистра) – Ситово – Добротица – Златоклас – Чернолик – Поройно – Дулово – о.п.Дулово	0+000	15+000	15,000	15,000
	Общо:			**26,675**	**26,675**
	Общински пътища				
SLS 1024	III-235,Главница-Суходол - Босна – р-н III-216	8+600	14+680	6,080	6,080
SLS 1110	от II-21 /Русе-Силистра/ - р-н Гарван - Попина	0+000	11+720	11,720	11,720
SLS 1111	от II-21/Русе--Силистра/ - р-н Нова Попина – Искра - Ситово	0+000 4+800	4+800 12+980	12,980	12,980
SLS 1112	р-н III-216 Добротица - Ирник - Босна	0+000 3+200	3+200 6+000	6,000	6,000
SLS 1114	р-н III-216 – Любен – Ястребна – Граница СС	0+000	5+700	5,700	5,700
SLS 2113	р-н III-216 Ситово - Слатина	0+000	5+000	5,000	5,000
	Общо:			**47,480**	**47,480**

Източник: Областно пътно управление – Силистра

На територията на община Ситово преминава един второкласен път с обща дължина 8,200 км, както и два третокласни пътя с обща дължина 26,675 км.

Общата дължина на пътната мрежа на територията на община Ситово е 74,155 км, от които:

- Републиканска пътна мрежа – 26,675 км.
- Общинска пътна мрежа – 47,480 км

Автобусният превоз е сравнително слабо развит. Транспортната схема задоволява частично потребностите на населението за връзки с общинския център с. Ситово и областния център – гр. Силистра. Ежедневни връзки се осъществяват по линии от областната транспортна схема на област Силистра. Автобусни линии от областната транспортна схема.:

- „Силистра-Добротица“ (2 линии) – преминава през селата Ситово, Босна, Ирник, Слатина и Добротица в дните понеделник, сряда, петък и неделя;
- „Силистра-Любен“ (2 линии) – не преминава през други населени места на територията на община Ситово;
- „Силистра-Искра“ (4 линии) – преминава през селата Нова Попина и Искра, която към момента не се изпълнява, поради липса на превозвач;
- „Силистра-Гарван“ (2 линии) – преминава през селата Поляна, Гарван и Попина, която към момента не се изпълнява, поради липса на превозвач.

Тенденцията, която се наблюдава в общината е намаляване на пътникопотока в обществения транспорт. Поради тази причина е необходимо да се предприемат мерки, свързани с модернизация и реконструкция на общинската пътна мрежа, подобряване материалната база на превозвачите, гъвкавост на транспортните схеми и др.

Община Ситово не разполага с алтернативни на автомобилния транспорт начини на придвижване – на територията ѝ няма разположено летище, липсва и железопътен транспорт. Най-близките жп. гари са в гр. Силистра и град Дулово, и двете са на разстояние около 30 км, а пристанище и летище има в град Варна. Най-близкото пристанище на река Дунав е в град Силистра. Пристанището е за обществен транспорт с национално значение за обслужване на пътници и корабно бункероване.

4.8. Селско стопанство

Селското стопанство е важен отрасъл за икономиката на община Ситово. Поради равнинния характер на голяма част от терена, значителен дял от земеделските земи се обработват. Основните отглеждани култури са зърнено фуражните – пшеница, ечемик, царевица; техническите – слънчоглед, рапица, тютюн и зеленчуци - тикви, краставици, домати и други. От трайните насаждения най-голям е дела на кайсии, сливи и орехи.

Таблица 14:Баланс на териториите в община Ситово по видове собственост (2021г.)

No	Вид собственост	Имоти (брой)	Имоти %	Площ дка	Площ %
1.	държавна частна	895	3,85	42251,001	15,60
2.	частна	17273	74,21	151630,165	55,97
3.	на религиозни организации	12	0,05	590,533	0,22
4.	общинска частна	618	2,66	5669,135	2,09
5.	на чуждестранни лица	10	0,04	117,622	0,04
6.	смесена	77	0,33	1140,281	0,42
7.	на обществени организации	2163	9,29	22188,046	8,19
8.	стопанисвана от общината	212	0,91	2196,627	0,81
9.	държавна публична	113	0,49	9588,025	3,54
10.	общинска публична	1871	8,04	26004,423	15,60
11.	неустановена	29	0,12	9526,897	3,52
12.	кооперативна	2	0,01	2,219	0,00
	ВСИЧКО				

Източник: Общинска служба по земеделие –Ситово

Най-голям относителен дял в община Ситово заемат територите частна собственост – 56%, следвани от земите държавна частна собственост – 16%, общинска публична собственост – 16% и земи собственост на обществени организации– 8%. Останалите територии се разпределят между държавна публична, общинска частна, стопанисвани от общината, смесена собственост, на религиозни организации и на чуждестранни лица.

Таблица 15: Баланс по видове територии по предназначение към 2021 г.

No	Вид собственост	Имоти (брой)	Имоти %	Площ дка	Площ %
1.	Урбанизирана територия	1638	7,04	13254,606	4,89
2.	Територия за транспорт	48	0,21	1279,007	0,47
3.	Земеделска територия	21306	91,54	211763,005	78,17
4.	Горска територия	212	0,91	35640,880	13,16
5.	Води и водни обекти	68	0,29	8862,223	3,27
6.	Нарушена територия	3	0,01	105,253	0,04
	ВСИЧКО				

Източник: Общинска служба по земеделие –Ситово

Балансът на територите в община Ситово по предназначение показва, че най-голям относителен дял заема земеделската земя – 78%, следвана от горските площи – 13%. Нарушените територии в общината са едва 0,04% или 105 253 дка.

Таблица 16: Регистрирани земеделски стопани и кооперации в община Ситово 2017-2019г.

Година	Брой земеделски стопани	Брой земеделски кооперации
2017	333	2
2018	335	2
2019	330	2
2020	324	2
2021	310	2

Източник: Общинска служба по земеделие –Ситово

Броят на земеделските стопани в общината намалява през последните години и за 2021 г. е 310, докато през 2017 г. е 333, а през 2018 г. достига 335. Най-много земеделски производители са регистрирани в селата: Искра (173), Ситово (39) и Босна (27).

Обработваемата земеделска земя се увеличава през последните години и към 2021 г. е 178 561 дка. Комасирани са 70% от площите, а напояването е едва 1%.

Към 2020 г. земеделските гори, гори и земи в горски фондове на територията на община Ситово са 233 456 дка. От тях мери, пасища и ливади са с обща площ 14 062 дка. или 6,02%. Трайните насаждения, основно овощни градини в общината са 10 899 дка.

Таблица 17: Основни видове отглеждани култури и среден добив 2019-2021 г.

Вид култура	Засети площи/дка 2020 г.	Среден добив кг/дка	Засети площи/дка 2021 г.	Среден добив кг/дка
Пшеница	60000	450	49880	700
Ечемик	1320	420	660	520
Маслодайна рапица	650	220	5000	380
Царевица за зърно	45000	500	43710	700
Маслодаен слънчоглед	35380	250	40790	340
Тютюн-бърлей	405	150	370	250
Картофи	95	500	80	500
Зеле	0	0	25	70030
Дини	30	800	170	3000
Пъпеши	30	600	30	600
Домати на открито	50	100	24	800
Краставици на открито	0	0	45	200
Ябълки	37	700	700	700
Круши	27	700	700	700
Праскови	10	800	800	700
Сливи	2059	700	700	800
Вишни	275	200	200	600
Череши	610	500	500	400
Орехи	1036	150	150	150
Кайсии	4655	300	300	1000
Лозя с винени сортове грозде	1300	800	800	700
Лозя с десертни сортове грозде	72	100	100	700
Лавандула	80	360	360	360

Източник: Общинска служба по земеделие –Ситово

Най-много площи през 2021 г. са засети с пшеница – 49880 дка, царевица – 43710 дка и слънчоглед – 40790дка. Средните добиви от декар на основните отглеждани култури като цяло се увеличават, но са в пряка зависимост от агро-метеорологичните условия.

Вторият подотрасъл на селското стопанство е животновъдството. Към 2021 г. водещи подотрасли на местното животновъдство са овцевъдството и отглеждане на едър рогат добитък. В сектор „животновъдство“ са регистрирани общо45 земеделски стопани. Броят на отглежданите свине рязко намалява през анализирания период от 17489 през 2020 г. на 622 през 2021 г. Успешно се развиват говедовъдството, овцевъдството и пчеларството.

Таблица 18: Основни видове отглеждани животни в община Ситово 2019-2021 г.

Видове животни	2019	2020	2021
Овце (брой)	1871	794	1478
в т.ч. овце - млечни	1081	383	910
в т.ч. овце - месодайни	235	302	466
Кози (брой)	990	524	1107
в т.ч. кози - майки	916	427	936
Свине (брой)	17494	17489	622
в т.ч. свине - майки	1272	1259	1222
Говеда и биволи – общо (брой)	2448	1198	2803
в т.ч. крави - млечни	1125	406	1251

в т.ч. крави - месодайни	111	134	108
Пчелни семейства (брой)	7542	6376	6761
Калифорнийски червеи (кв.м.)	750	750	750

Източник: Общинска служба по земеделие –Ситово

Необходимостта от запазване и развитие на сектора е много важен приоритет и постигането му може да доведе до подобряване на икономическата ситуация в Ситово, създаване на нови работни места и сигурни източници на доходи за местното население. При изграждане на нови животновъдни обекти е необходимо същите да отговарят на съвременните санитарно-хигиенни норми и законови изисквания, включително за управление на генерираните от фермите отпадъци. Това е съществен проблем за развитието на сектора.

4.9. Енергийна инфраструктура и външна осветителна уредба

На територията на област Силистра източник на електроенергия се явява националната електроенергийна система посредством районните ел. подстанции 110/20 кW от регионалната мрежа 110 кW.

В областта функционират пет трансформаторни подстанции 110/20 кW, разположени в центровете на общините, където са съсредоточени най-големите товари.

Населените места от областта се захранват от въздушни изводи 20 kW, като всички са електрифицирани. Общините Главиница, Кайнарджа и Ситово получават захранване на средно напрежение 20 кW, което не винаги гарантира добри параметри на подаваната електроенергия.

Таблица 19: Електроразпределителна мрежа средно напрежение и трансформаторни постове по общини

Община	Ел. подстанция Наим.110/20	Инсталирана мощност	Ел. мрежа СН км	ТП брой	ТП KWa
Силистра	Силистра Дръстър	81,5 50	319,83	282	156319
Ситово	-	-	**75,995**	**44**	**9640**
Главиница	-	-	141,704	66	12340
Тутракан	Тутракан	50	174,586	80	24573
Дулово	Дулово	50	227,924	109	27839
Алфатар	Алфатар	32	116,189	27	7300
Кайнарджа	-	-	86,63	40	7550

В община Ситово има три броя захранващи подстанции:

- Подстанция Силистра – извод с. Сребърна, захранва селата: Ситово, Поляна, Нова Попина.
- Подстанция Дулово - извод с. Добротица, захранва селата: Любен, Ястребна, Слатина, Ирник, Босна, Искра и Добротица.
- Подстанция Тутракан – извод с. Гарван, захранва селата: Гарван и Попина.

Средногодишно потребление на електроенергия:

- На извод Добротица – селата Добротица, Любен, Ястребна, Слатина, Босна, Ирник, Искра и Нова Попина потребяват 200 000 кв/ч на месец. По голямо потребление на ток има в с. Искра, Любен, Добротица и Босна.
- На извод Сребърна - селата Ситово, Поляна и Нова Попина, потребяват 100 000 кв/ч на месец. По голямо потребление на ток има в селата Ситово и Поляна.

- На извод Гарван - селата Гарван и Попина, потребяват около 20 000 кв/ч на месец. В тези две села има по-малко потребление, тъй като домакинствата са намалени, поради миграция на населението и отрицателния прираст. Същото се отнася за с. Слатина, Ирник, Ястребна и Нова Попина.

Територията на общината е обезпечена с електроенергия и с въздушни електропроводи високо напрежение. Мрежата средно напрежение е добре развита и в добро състояние. Недобро е състоянието на мрежата ниско напрежение – в по-голямата си част въздушна и с недостатъчна преносна възможност.

Всички населени места на територията на община Ситово са електрифицирани. Електрозахранването в общината е въздушно и уличното осветление се осъществява с енергоспестяващи осветителни тела.

През 2003 година в общината е реализиран проект за “Енергоспестяващо улично осветление”, в резултат на който във всички села са подменени уличните осветителни тела. С цел технологично обновление и модернизиране на системите за външно изкуствено осветление за повишаване на енергийната ефективност, общината е изготвила проектно предложение, за да постигне следното:

1) Повишаване на енергийната ефективност на уличното осветление;

2) Намаляване на преките разходи на Община Ситово за улично осветление при осигурено високо качество на осветлението;

3) Осигуряване на безопасното движение на МПС, повишаване сигурността на пешеходците нощно време, както и създаване на комфортна нощна атмосфера.

Необходимо е да се предвиди цялостно обновяване и изграждане на интелигентно енергоспестяващо улично и парково осветление, като за целта се прецени възможността за провеждане на енергийно обследване и осигуряване на финансиране, например чрез сключване на договор с гарантиран резултат с ЕСКО компания или чрез съфинансиране по Програмата за възстановяване и устойчивост.

5. СЪСТОЯНИЕ НА ЕНЕРГИЙНО ПОТРЕБЛЕНИЕ

Състоянието на енергийното потребление на община Ситово е проследено за период от три години - 2019, 2020 и 2021 година за административните и общински сгради и за уличното осветление в селищата на общината и изготвеният анализ е извършен въз основа на подадената от общината информация.

5.1.Административни и общински сгради

През 2021 година сградите на общината са ползвали следните източници на енергия:

- **Нафта**

Детска градина Ситово

- **Въглища и дърва**

Кметство Слатина
Кметство Добротица + пенсионерски клуб
Кметство Ирник
Кметство Попина
Кметство Искра
Детска градина Любен
ОУ „Отец Паисий“, село Добротица

- **Електроенергия**

Социална служба Ситово стара адм. сграда

Кметство Любен
Кметство Босна
Кметство Гарван
Полицейски участък
Фризьорски салон Ситово
Младежки дом
Стоматологичен кабинет Добротица
Гараж ОП

- **Пелети**

Общинска администрация Ситово
Кметство с.Добротица + пенсионерски клуб
Банкетна зала с.Искра
Детска градина Искра
ОУ „Стефан Караджа“, село Искра
ОУ „С.Г.Раковски“ и ПГСС, село Ситово

Таблица 20 съдържа обобщени данни за ползваните количества горива в селищата на община Сетово за годините 2019, 2020 и 2021 година в натурални идиници.

Таблица 20 Енергопотребление по години в натурални единици на горивата

Година	Нафта л	Въглища т	Други (дърва) м^3	Пелети т	Ел. енергия MWh
2019	8770	33.160	24.907	42.660	197.478
2020	3390	16.036	37.061	32.316	178.682
2021	7964	16.383	40.190	59.640	213.454

За определяне на енергийното съдържание на ползваните горива и енергия за крайното потребление на община Ситово е ползвана таблицата за коефициентите на превръщане от Приложение 7 към чл.29, ал.2 от Наредбата за методики[12] при следните конвертирания:

- За нафтата: 1000 литра дизел = 0,850 тона; 1тон нафта (газьол) е с 11.750 Мвч енергийното съдържание.
- За въглищата приемаме, че са закупени кафяви въглища 1 тон има 2.5 Мвч енергийно съдържание.
- За дърва 1 куб.м е 400 кг; 1 т е с 3.833 Мвч енергийно съдържание.
- 1 тон пелети е с 4.667 Мвч енергийно съдържание.

Таблица 21 съдържа обобщени данни за ползваните количества горива в селищата на община Сетово за годините 2019, 2020 и 2021 година, според енергийното им съдържание.

Таблица 21 Енергопотребление в общински сгради според енергийното съдържание на горивата в MWh

Година	Нафта	Въглища	Дърва	Пелети	Ел. енергия	Общо потребена енергия
2019	87.590	82.900	38.187	199.094	197.478	**605.250**
2020	33.858	40.090	56.822	150.819	178.682	**460.270**
2021	79.540	40.958	61.619	278.340	213.454	**673.911**

[12] НАРЕДБА за методиките за определяне на националните индикативни цели, реда за разпределяне на тези цели като индивидуални цели за енергийни спестявания между лицата по чл. 10, ал. 1 от ЗЕЕ, допустимите мерки по ЕЕ, методиките за оценяване и начините за потвърждаване на енергийните спестявания. Приета с ПМС № 79 от 1.04.2009 г., обн., ДВ, бр. 27 от 10.04.2009 г., в сила от 10.04.2009 г., изм., бр. 88 от 8.11.2011 г., в сила от 8.11.2011 г.

Общо енергопотребление в общински сгради на община Ситово по години

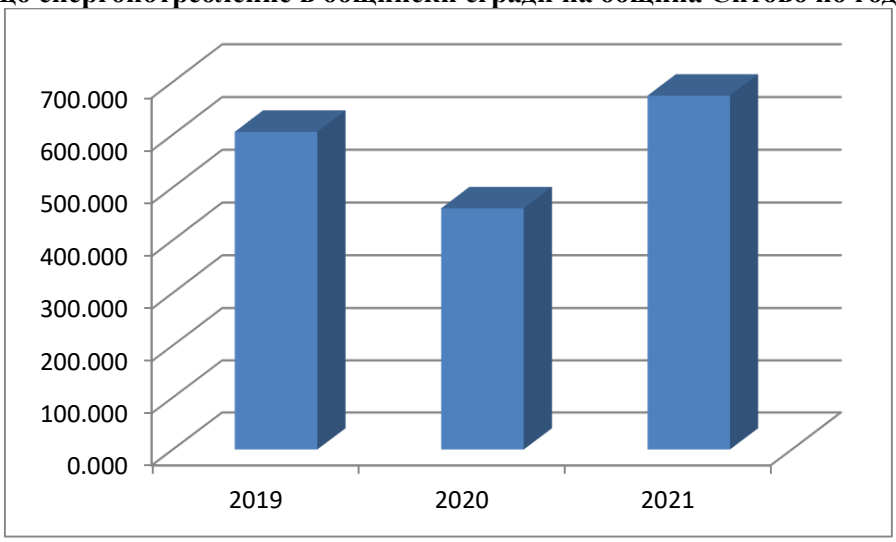

Графика 3 Общо енергопотребление в общински сгради по години в MWh

От получените данни може да се направи изводът, че след намаляване на енергийната консумация през 2020 година спрямо 2019 година, през 2021 година се установява нарастване на енергийното потребление в общинските сгради.

5.2. Електропотребление за улично осветление

От подадените данни за уличното осветление е видно (табл. 22 и табл.23), че в повечето селища на общината през последните три години електропотреблението е намаляло. Изключение правят с. Любен и с. Поляна, при които се забелязва колебание в намаляващата тенденция на енергопотреблението на територията на общината.

Таблица 22 Електропотребление за улично осветление в селищата на община Ситово в кWh

Населено място	2019г.	2020г.	2021г.
Ситово	42208	38236	36341
Поляна	16071	13822	15352
Слатина	6491	6182	5603
Добротица	32210	29786	29495
Ирник	6320	5905	5144
Любен	13825	14057	13918
Босна	11087	10366	9552
Попина	29027	28037	27664
Гарван	24383	19631	18107
Искра	42688	40629	38638
Нова Попина	6079	6029	5935
Общо	**230389**	**212680**	**205749**

Графика 4 Потребена електроенергия за улично осветление в селищата на община Ситово по години в кWh

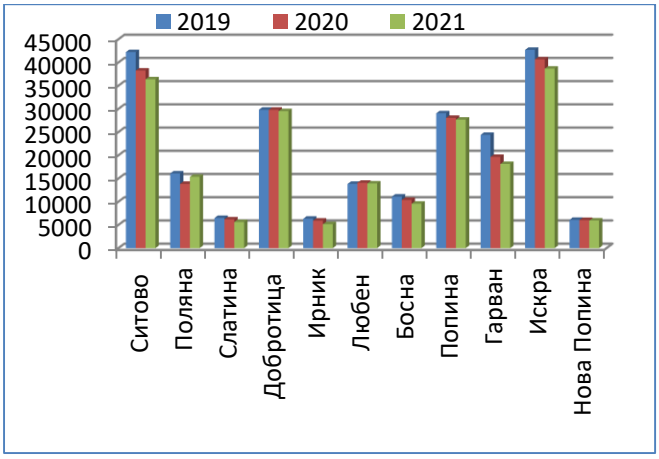

Таблица 23 Общо електропотребление за улично осветление в община Ситово по години в кWh

Година	Общо kWh
2019	**230389**
2020	**212680**
2021	**205749**

Графика 5 Потребление на електроенергия за улично осветление в селищата на община Ситово по години в кWh

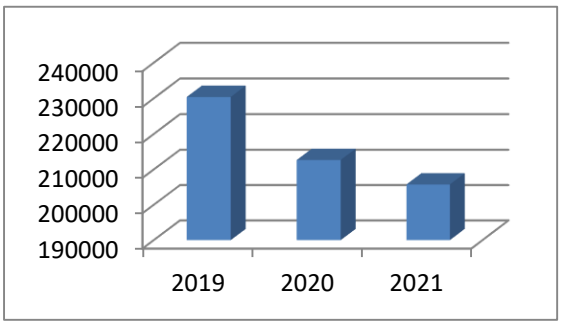

В заключение, трябва да се отбележи, че електропотреблението за улично осветление в общината през проследените три години бележи значително намаление на консумацията на електроенергия.

5.3. Общо енергопотребление на община Ситово

В заключение, въпреки намалението на електропотреблението за улично осветление в община Ситово през проследените три години, общото енергопотребление през 2021 година нараства спрямо предишните две години поради увеличената консумация на енергия в общинските сгради.

Таблица 24 Общо енергопотребление на община Ситово по години в MWh

Година	Потребена енергия в общински сгради	Потребена енергия за улично осветление	Общо потребена енергия от община Ситово
2019	605.250	230.389	835.64
2020	460.270	212.680	672.95
2021	673.911	205.749	879.66

Графика 6 Енергопотребление на община Ситово по години в MWh

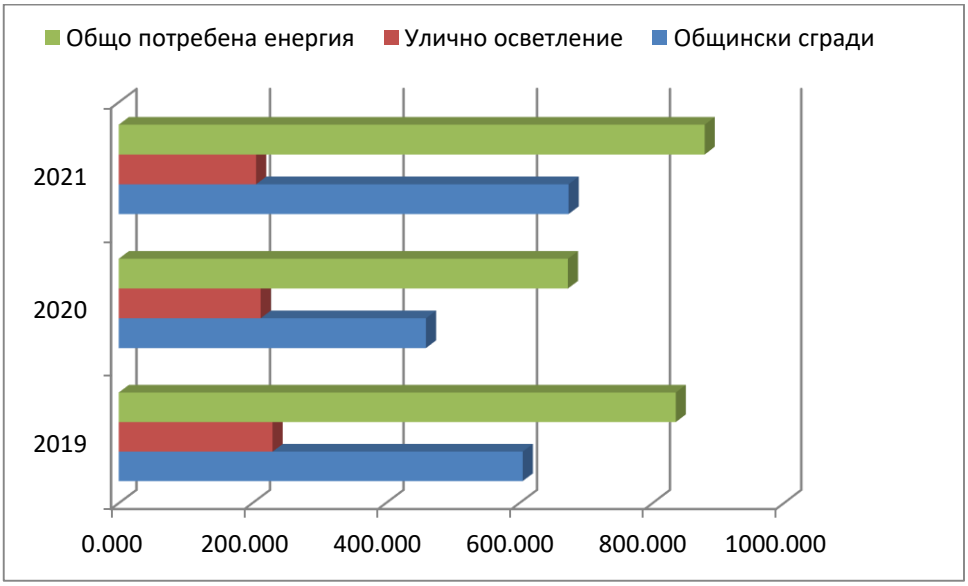

5.4. Енергийна бедност

Енергийната бедност е комплексен проблем, чието идентифициране само по себе си представлява нелека задача. Адекватното измерване на нивата на енергийна бедност е единственият начин да се постигне по-задълбочено разбиране на обхвата на проблема, за да се планират по-ефективни политики и стратегии, както и да се оценява тяхната резултатност по отношение на разрешаването на проблема.

У нас се разчита най-напред на европейските показатели за оценка и наблюдаване на нивата на енергийната бедност. Тези показатели имат сериозни предимства по отношение на събирането на данни, мониторинга и съизмеримостта и са като цяло предпочитани от Европейския съюз.

Местните организации играят съществена роля в идентифицирането на енергийната бедност. Те често пъти имат подробни сведения и информация за населението и близък контакт с домакинствата. Тази по-непосредствената връзка им позволява да достигнат до уязвимите групи от населението и ефективно да осигуряват подкрепа. Директното обвързване на заинтересованите страни по места с населението, чрез проучвания, интервюта, семинари и съвместни сесии, е от решаващо значение във фазата на идентифициране на енергийно бедни и уязвими домакинства, както и оценка на мерките за повишаване на енергийната ефективност.

Общинската администрация има ангажимент да подпомага дейностите на местно ниво за идентифициране на енергийно бедни домакинства, както и уязвими домакинства в риск от енергийна бедност, в съответствие със съществуващите или приети в близко бъдеще в България и в ЕС дефиниции за енергийна бедност.

Общината има ангажимента да организира съвместни инициативи в областта на социалното подпомагане, жилищното осигуряване и околната среда, за провеждане на консултации и обучения за придобиване на устойчиви потребителски навици, както и за предприемане на ефективни интервенции за намаляване на разходите за енергия, за подобряване на енергийната ефективност на домакинствата, засегнати от енергийна бедност, с цел осигуряване на здравословни и комфортни условия в домовете и преодоляване на енергийната бедност на местно ниво. Резултатите от предприетите мерки трябва да бъдат оценявани регулярно през определени интервали според заложените критерии спрямо базова година.

Оценката на енергийната бедност на местно ниво може да бъде формирана по различни начини и може да включва повече от 20 показателя, които най-често се групират в пет макрообласти: климат, жилища, мобилност, социално-икономически аспекти, политика и регулаторна рамка, гражданска активност и повишаване на осведомеността. За Община Ситово подходящи показатели са, както следва:

Климат:

- Брой на студените дни
- Брой на горещите дни
- Охладителни денградуси
- Отоплителни денградуси

Жилища:

- Общ брой жилища
- Енергийни разходи (електричество + отопление) на човек
- Процент на енергийно оптимизираните жилища на година
- Процент на жилищата, които се нуждаят от енергийно оптимизиране
- Процент на жителите /домакинствата, които не могат да отоплят/ охлаждат ефективно домовете си

Мобилност:

- Брой жители/ домакинства, които нямат достъп до основни услуги на разстояние от повече от 1 час пеша, с велосипед или с обществен транспорт
- Брой жители/ домакинства, живеещи на повече от 1 км от най-близката спирка на обществения транспорт

Социално-икономически аспекти:

- Дял на уязвимите жители / домакинства, които получават помощи за отопление чрез Агенция за социално подпомагане
- Дял на жителите / домакинствата, които закъсняват /не успяват да плащат сметките си за енергия в установените срокове
- Дял от жителите / домакинствата, които не успяват да поддържат домовете си достатъчно отоплени
- Дял от жителите / домакинствата, които не успяват да поддържат домовете си достатъчно прохладни през лятото

Политика и регулаторна рамка:

- Стратегия за облекчаване на енергийната бедност на национално или местно ниво

Гражданска активност и повишаване на осведомеността:

- Кампании за повишаване на осведомеността по въпросите на енергийната ефективност, насочени към уязвими потребители / енергийно бедни домакинства
- Сътрудничество с местни заинтересовани лица във връзка с проблема за енергийната бедност

Информация за индикаторите трябва да се събира на оперативно ниво в Общината в зависимост от наличните данни и/или проведени анкетни проучвания и анализи на потреблението на енергия и поведението на жителите на общината.

Конкретните действия, които Общината може да предприеме с цел облекчаване на енергийната бедност на местно ниво трябва да са съобразени с идентифицираното ниво на енергийна бедност в общината и да са насочени към предварително дефинирани цели.

Идентифициране на енергийната бедност

Необходимо е най-напред да се проучат съществуващите данни от официални източници, които се отнасят до най-често използваните индикатори за енергийна бедност. След това да се съберат допълнителни данни за енергийната бедност от центровете за социални услуги, за безвъзмездни средства и финансова подкрепа, предоставена на домакинствата. Накрая, да се обърне внимание и на данните от източници като гражданското общество и различни НПО, които биха могли да са от полза.

В допълнение, Общината трябва да се ангажира и със събиране на собствени данни за оценка на различните аспекти на уязвимостта чрез проучвания и въпросници, от които да се получи подходяща информация за потребителите и за различните видове енергийна бедност (измерена, скрита, възприемана).

Повишаване на осведомеността и активизиране на гражданите

Община Ситово трябва да предоставя информация на гражданите по въпросите, свързани с енергийната ефективност и облекчаването на енергийната бедност. Тя има ангажимента да провежда семинари за обучение на потребителите – възможности за финансиране на проекти за енергийна ефективност, ВЕИ и др.

Подпомагане на справедливия енергиен преход

Община Ситово се ангажира да съдейства на заинтересованите лица, включително малцинствени общности и уязвими групи, за да подсигури тяхното участие в справедливия енергиен преход. Тя ще предоставя информация и съвети по въпросите, свързани със създаването на енергийни общности и кооперативи, както и с възможностите за финансиране на проекти за енергия от ВЕИ.

6. ЦЕЛ И ОБХВАТ

Основните цели на Програмата за енергийна ефективност (ПЕЕ) са да бъдат идентифицирани възможните дейности и мерки, които да доведат до енергийни спестявания, както и до дефинирането на проектите за тяхното изпълнение.

Общите цели на ПЕЕ се определят въз основа на насоките за развитие на общината и областта и са съобразени с общите приоритети, заложени в Общинския план за развитие на Община Ситово (ПИРО) за периода 2021-2027 г., в Програмата за енергийна ефективност на област Силистра 2020 - 2027 г., като вземат под внимание и други стратегически документи - Интегрираната териториална стратегия за развитие на Северен централен район и Националната програма за развитие „България 2030“.

Програмата за енергийна ефективност на Община Ситово за периода 2021-2027 г. е насочена предимно към сградите и услугите, при които общината се явява консуматор на енергия. Мерките се съсредоточават предимно в сгради във всички сектори на общината. Програмата отговаря на националните приоритети за реализация на енергоспестяване и намаляване на вредните емисии в атмосферата.

Целта на общинската програма за енергийна ефективност на Община Ситово за периода 2021-2027 г. е чрез енергоспестяващи дейности на местно ниво, в т.ч. и оползотворяване на енергия от възобновяеми източници, да се задоволят енергийните потребности на обитателите и енергийното потребление на сградите, които те ползват, като същевременно се намалят разходите за горива и енергия.

Изпълнението на енергоспестяващите дейности трябва да доведат до:

- Намаление на топлинните загуби в общинските и жилищните сгради чрез подобрение на енергийните им характеристики в резултат на енергоефективното обновяване;
- Ефективно използване на енергийните ресурси за отопление чрез въвеждане на отоплителни системи с висока ефективност;
- Замяна на горива с ниска крайна ефективност с такива с по- висока;
- Изграждане на системи и инсталации за оползотворяване на енергия от възобновяеми източници;
- Въвеждане на енергийноефективно и ВЕИ улично, парково и фасадно осветление;
- Оптимизиране площта на отоплявания обект, според нуждите на лицата, които го обитават;
- Оптимизиране използването на гориво-смазочни материали в машинния парк на общината;
- Подмяна на автомобилния парк с икономични ППС, задвижвани с алтернативни екологични горива.

За постигането на заложените в настоящата Програма за енергийна ефективност цели, е необходимо следното:

- Извършване на ежегодни анализи на енергийното потребление в сгради – общинска собственост и на системите за изкуствено външно осветление /улично и парково/. Анализите имат за цел да се установи кои точно обекти общинска собственост имат най-високи нива на енергопотребление и поради това следва да

бъдат приоритет при реализацията на енергоспестяващи мерки от страна на Общината.

- Провеждане на обследвания за енергийна ефективност на сгради - общинска собственост преди изпълнението на енергоспестяващи мерки в тях;
- Извършване на обследване за енергийна ефективност на уличното осветление преди изпълнението на енергоспестяващи мерки;
- Въвеждане на предписаните от обследванията по енергийна ефективност енергоспестяващи мерки;
- Извършване на последващи обследвания – след изпълнение на мерки за повишаване на енергийната ефективност.

Последващите обследвания за енергийна ефективност са необходими:

- За оценка за енергийните спестявания с цел собственикът на сградата или лицето, направило инвестицията в енергоспестяващите мерки, да се снабди с удостоверение за енергийни спестявания и/или
- За издаване на сертификат за енергийни характеристики на сградата, удостоверяващ достигнатия в резултат на изпълнението на енергоспестяващите мерки нов клас на енергопотребление по скалата за класовете на енергопотребление.

Оценката за енергийни спестявания служи като основа за попълване и подаване на заявление до Изпълнителния директор на АУЕР за издаване на удостоверение за енергийни спестявания. Съгласно сега действащия ЗЕЕ, удостоверенията за енергийни спестявания представляват търгуеми финансови инструменти и могат да бъдат продадени, а в резултат от това, Общината може да си възвърне направените в тези мерки инвестиции частично или изцяло.

Общината е в състояние да упражнява контрол върху редица дейности, водещи до повишаване на енергийната ефективност, да взема стратегически решения в границите на своите компетенции, като налага на инвеститорите използване на екологосъобразни технологии и насърчава частната инициатива, свързана с реализиране на енергоефективни мероприятия.

Общината може да оказва влияние върху крайните клиенти на енергия – промишлени предприятия, търговски обекти, домакинства, чрез провеждане на информационни кампании по енергийна ефективност и като предоставя стимули за намаляване на потреблението на енергия.

Общината може да изпълнява съвместни дейности със задължените лица – търговци с енергия. Обхватът на програмата се определя въз основа на преценка на направените разходи за енергия в натурално и стойностно изражение, потенциала за реализиране на икономии, социалната значимост, нивото на комфорт, степента на влияние и компетентност на отделните структури на общината и др.

7. ИЗБОР НА ДЕЙНОСТИ И МЕРКИ

Отделните енергоспестяващи мерки в сгради оказват различно влияние върху икономията на енергия. От правилния избор на мерки и дейности за намаляване на енергийното потребление зависи успешното и ефективно изпълнение на ПЕЕ.

Най-често залаганите мерки за намаляване на енергийната консумация са свързани с подобряване техническите показатели на ограждащите конструкции на обектите - изолация на външни стени, подове и покриви, както и подмяна на дограма. Чрез използване на съвременни изолационни материали и дограми, изброените мерки водят до понижаване коефициента на топлопреминаване през външните ограждащи конструкции и до намаляване степента на инфилтрация до стойности, съобразени с изискванията за енергийна ефективност.

Следващите по значимост мерки са подобряване функционирането на котелни инсталации и абонатни станции, чрез цялостната им подмяна или подмяна на елементи от тях.

Мярката за подобряване работата на сградните инсталации за отопление, топла вода и вентилация може да включва частична реконструкция или цялостна подмяна на инсталациите – отоплителни тела, помпи, вентилатори, арматура и тръбна мрежа (вкл. изолация), въвеждане на автоматика и др.

Изборът на обектите за обновяване с цел намаляване на енергийната консумация се осъществява след извършено обследване и анализ на текущото състояние на енергийното потребление. Въз основа на това се избират конкретни дейности и мерки, които да бъдат предприети в определените обекти.

За реализация на мерки за повишаване на енергийната ефективност, изискващи подробни изчисления (например подмяна на нафтов котел, изграждане на вътрешна отоплителна инсталация и др.), в ПЕЕ е необходимо изготвяне на проект за осъществяване на тези дейности.

За избора на обекти, дейности, мерки и проекти, освен извършването на технико-икономически анализи на потенциала за намаляване на енергийното потребление след тяхното реализиране, се оценява срокът на възвръщаемост на вложените инвестиции, прилагане на ефективни технологии в съответната област, като се вземат под внимание и следните особености:

- достъпност на избраните мерки и дейности,
- степен на амортизация на обектите и инсталациите,
- степен на точност при определяне на необходимите инвестиции,
- проследимост на резултатите от въвеждане на мерки и дейности за ЕЕ,
- ясни контролни механизми за вложените бюджетни средства,
- възможност за мултиплициране на резултатите от използването на избраните мерки и дейности в други обекти със значителна енергийна консумация.

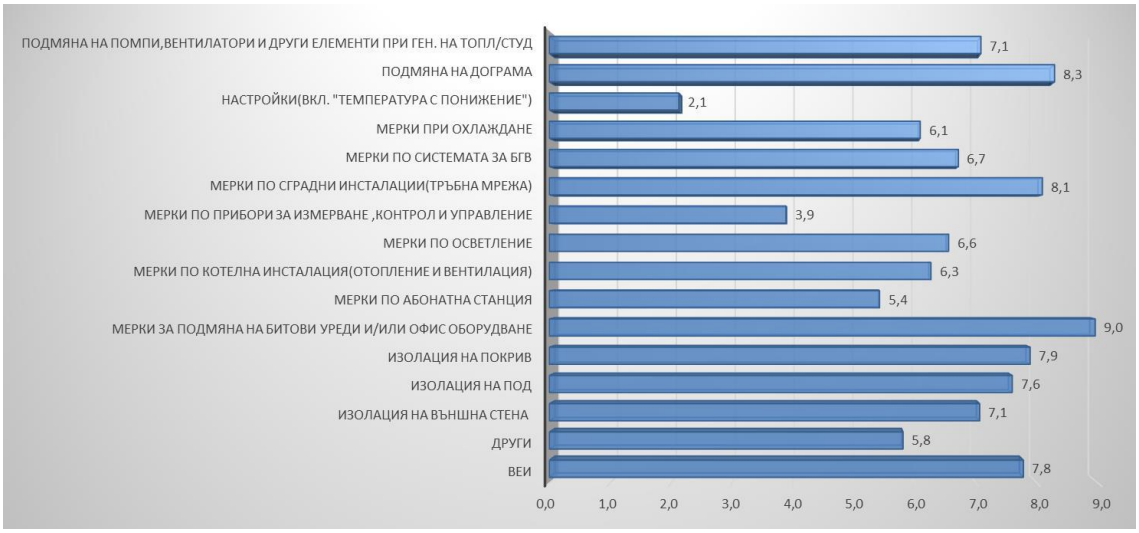

Източник: НИС на АУЕР

Фиг. 4 Средни периоди на откупуване на ECM

Средните периоди на откупуване [13] за най-често препоръчваните енергоспестяващи мерки (ECM) са представени на Фиг.4.

[13] Ефектът от реализирането на дейностите и мерките се изчислява на база действащите в момента цени на топлинната и електрическата енергия и на горивата. Тези цени продължават да се повишават на база на непрекъснато растящите цени на горивата на международните пазари, поради което срокът на откупуване ще бъде по-малък в сравнение с направените изчисления. Допълнителна предпоставка за намаляване срока на възвръщаемост на инвестициите е и бъдещата възможност за търговия с вредни емисии.

За община Ситово се препоръчва извършването на следните дейности, мерки и проекти:

Дейност 1: Реализиране на мерки за енергийната ефективност в обществени сгради (административни сгради, кметства, детски градини, училища, читалища, културни и спортни обекти, здравни и социални заведения и други) за намаляване на енергийното потребление и подобряване комфорта на обитаване при спазване на съответните нормативни изисквания за температура, влажност, осветеност и др. показатели.

Мерки за изпълнение:

1. Енергийно обследване на сградите.
2. Подмяна на съществуващата дървена и стоманена дограма с нова пластмасова и алуминиева дограма със двоен или троен стъклопакет с нискоемисийно стъкло;
3. Топлоизолация на покриви и подове;
4. Полагане на фасадна топлоизолация;
5. Повишаване ефективността на отоплителната инсталация и въвеждане на система за автоматично регулиране;
6. Подмяна на котелни инсталации чрез смяна на горивната база, като се премине към високоефективни инсталации изгарящи биомаса или инсталации на природен газ или ползващи други екологични горива;
7. Изграждане на соларни инсталации за топла вода за сгради с повишена консумация за топла вода (детски градини, социални домове и др.).
8. Инсталиране на фотоволтаични инсталации за производство на електроенергия за собствени нужди на общинските сгради.

За изпълнението на дейността се изготвя техническо задание, инвестиционен проект и документи по ЗОП за определените обекти.

Дейност 2: Модернизация на уличното осветление на територията на община Ситово

Мерки за изпълнение:

1. Обследване за енергийна ефективност на системата и анализи;
2. Оптимизиране броя на осветителните тела;
3. Подмяна на осветителните тела с енергоспестяващи лампи;
4. Въвеждане на енергоефективни уреди;
5. Оптимален режим за включване и изключване на уличното осветление;
6. Подобряване на енергийните характеристики на енергийните системи;
7. Система за мониторинг и управление на уличното осветление.
8. Използване на ВЕИ осветление в паркове, градини и други подходящи места.

За изпълнението на дейността се изготвя инвестиционен проект и документи по ЗОП за предвидения обект.

Дейност 3: Повишаване на енергийната ефективност чрез цялостно реновиране на жилищните сгради на територията на община Ситово

Задачи за изпълнение:

1. Подготовка и провеждане на кампания за насърчаване на повишаването на енергийната ефективност в жилищните сгради;
2. Информиране на жителите на общината за възможни финансови схеми за реализиране на частни проекти за ЕЕ и ВЕИ;
3. Насърчаване на използването на ВЕИ в жилищни сгради чрез информиране за възможни технически решения, създаване на обединения, като енергийни колективи и общества и други;
4. Оказване на техническа помощ за осъществяването на инвестиционни проекти за повишаване на енергийната ефективност.

Дейност 4: Въвеждане на управление на енергията на територията на община Ситово, подготовка на енергиен мениджър и местни енергийни специалисти

Задачи за изпълнение:

1. Създаване на информационна база данни на общинските обекти за проследяване на енергийното потребление и изпълнените мерки за енергийна ефективност и мониторинг на енергопотреблението.
2. Обучение на ръководители и местни енергийни специалисти за работа в администрацията в областта на енергийната ефективност и енергийния мениджмънт;
3. Подготовка и обучение на енергийни мениджъри.

Дейност 5: Партньорство с местния бизнес и организации на гражданското общество

Задачи за изпълнение:

1. Провеждане на разяснителна кампания след населението и местния бизнес за дейностите на Общинската програма за енергийна ефективност община Ситово и възможностите за участие в нейното изпълнение;
2. Постоянно наблюдение, анализ и оценка на изпълнението на програмата за енергийна ефективност на община Ситово и публикуване на периодична информация за напредъка;
3. Проучване на алтернативни възможности за финансиране на Програмата за енергийна ефективност, в т.ч. по линия на различни оперативни програми и еврофондове, както и публични частни партньорства и ЕСКО договори, колективно финансиране и др.

8. ИЗПЪЛНЕНИ И ПЛАНИРАНИ ПРОЕКТИ

Таблица 25. Списък на общинските сгради с приложени енергоспестяващи мерки

N обект	У-ще, детска градина, читалище, друго адрес	ECM по отопление (подмяна котел)	Подмяна на дограма	Изолация на под / покрив	Изолация на външни стени	ECM по осветление
1	Общинска сграда Ситово Адрес: с. Ситово, ул. „Трети март“, № 72	да	да	Неприло-жимо	да	да
2	Основно училище с. Ситово Адрес: с. Ситово, ул. „Георги Сава Раковски“	да	да	да	да	да
3	Детска градина с. Ситово Адрес: с. Ситово, ул. „Борис Христов“, № 4	да	да	да	да	да
4	Основно училище с. Добротица Адрес: с. Добротица, ул. „Добруджа“, № 16	да	да	да	Да	да
5	Детска градина с. Любен Адрес: с. Любен, ул. „Четвърта“, № 1	да	да	да	да	да
6	ФЗП и Кметство с. Любен Адрес: с. Любен, ул. „Първа“, № 2	Неприло-жимо	да	да	да	да
7	Кметство, Младежки дом с. Искра Адрес: с. Искра, ул. „Образцова“, № 13	Неприло-жимо	да	да	да	да
8	ОУ, Физкултурен салон с. Искра Адрес: с. Искра, ул. „Образцова“, № 22	да	да	да	да	да
9	Детска градина с. Искра Адрес: с. Искра, ул. „Образцова“, № 15	да	да	да	да	да
10	Читалище с. Искра Адрес: с. Искра, ул. „Звездел“, № 3	Неприло-жимо	да	да	да	да

С привлечени средства от държавния бюджет, заделени средства от общинския бюджет, европейски програми или от други източници е необходимо да се планират ремонтите на сградите, включени в таблица 26 в съответствие с препоръките от проведени енергийни обследвания на общинските обекти.

След провеждане на енергийните обследвания, предвидените в обследванията ремонтни дейности трябва да се изпълнят по пътя на обществените поръчки при осигурено финансиране.

Енергоспестяващите мерки обикновено включват дейност като: подмяна на дограма на цялата сграда; ремонт покривна инсталация /течове, падащи мазилки/; на хидроизолация, водосточни тръби от покрива, изолация на стени, ел.инсталация на цялата сграда и осветлението; подмяна на котли за отопление и други.

Таблица 26 Сгради, нуждаещи се от мерки по енергийна ефективност

№	Обект	Квадратура	Етажи	ECM по отопление (подмяна котел)	Подмяна на дограма	Изолация на под / покрив	Изолация на външни стени	ECM по осветление
1.	Общинска сграда на Ситово Адрес: с. Ситово, ул. „Трети март“, № 72	ЗП – 520 кв. м. РЗП – 1780 кв. м.	3	не	не	не	не	не
2.	Читалище „Христо Смирненски“ Адрес: с. Ситово, ул. „Трети март“, № 80	ЗП – 520 кв. м. РЗП – 1170 кв. м.	2	не	не	да	да	не
3.	Полиция – Ситово Адрес: с. Ситово, ул. „Трети март“	ЗП – 112 кв. м.	1	не	да	да	да	да
4.	Основно училище с. Ситово Адрес: с. Ситово, ул. „Георги Сава Раковски“	ЗП – 2244 кв. м. РЗП – 5436 кв. м.	4	не	не	1. не	не	не
5.	Детска градина с. Ситово Адрес: с. Ситово, ул. „Борис Христов“, № 4	ЗП – 365 кв. м. РЗП – 730 кв. м.	2	не	не	не	не	не
6.	Здравна служба с. Ситово Адрес: с. Ситово, ул. „Трети март“, № 77	ЗП – 280 кв. м. РЗП – 840 кв. м.	2	да	да	да	да	да
7.	Читалище Възраждане с. Ситово Адрес: с. Ситово, ул. „Борис Христов“, № 9	ЗП -347 кв. м. РЗП – 380 кв. м.	1	не	да	частичен ремонт	да	не
8.	Бивша Административна сграда с. Ситово Адрес: с. Ситово, ул. „Трети март“, № 66	ЗП – 645 кв. м. РЗП – 1485 кв. м.	на 2 етажа партер и сутерен	не	да	да	да	не
9.	Бивша фурна с. Ситово Адрес: с. Ситово, ул. „Юрий Гагарин“	ЗП – 386 кв. м. РЗП – 386 кв. м.	1	да	да	да	да	да
10.	Читалище и Кметство с. Слатина Адрес: с. Слатина, ул. „Втора“, № 2	Обща застроена площ – 390 кв. м.	1	не	не	не	да	не
11.	Здравна служба с. Добротица Адрес: с. Добротица, ул. „Добруджа“, № 27	ЗП – 186 кв. м. РЗП – 558 кв. м.	2	не	етаж I – не етаж II - да	не	да	не
12.	Читалище с. Добротица Адрес: с. Добротица, ул. „Добруджа“, № 32	ЗП - 405 кв. м. РЗП – 910 кв. м.	2	не	не	не	да	не
13.	Основно училище с. Добротица Адрес: с. Добротица, ул. „Добруджа“, № 16	ЗП – 981 кв. м. РЗП – 1873 кв. м.	2	не	не	не	не	не
14.	Физкултурен салон с. Добротица Адрес: с. Добротица, ул. „Божурите“, № 1	ЗП – 195 кв. м.	1	не	да	да	да	да
15.	ФЗП и Кметство с. Поляна Адрес: с. Поляна, ул. „Първа“, № 35А	ЗП – 380 кв. м.	1	не	да	не	да	не

16.	Читалище с. Поляна Адрес: с. Поляна, ул. „Първа“	ЗП - 280 кв. м.	2	не	не	да	да	не
17.	Читалище с. Гарван Адрес: с. Гарван, ул. „Четвърта“	ЗП – 225 кв. м РЗП – 750 кв. м.	2	не	не	частичен ремонт	да	не
18.	Здравен дом с. Гарван Адрес:	ЗП – 130 кв. м.	1	не	не	частичен ремонт	да	не
19.	Читалище с. Попина Адрес: с. Попина, ул. „Първи май“, № 76	ЗП – 1080 кв. м. РЗП – 1950 кв. м.	2	не	не	да	да	не
20.	Кметство с. Попина Адрес: с. Попина, ул. „Първи май“, № 56	ЗП – 240 кв. м.	1	не	не	не	да	не
21.	Здравен дом с. Попипа Адрес: с. Попина, ул. „Родопи“, № 1	ЗП – 320 кв. м.	2	не	етаж I – не етаж II - да	не	да	не
22.	Кметство и читалище с. Нова Попина Адрес: с. Нова Попина, ул. „Първа“, № 16	ЗП – 447 кв. м.	1	не	не	частичен ремонт	да	не
23.	Читалище с. Ирник Адрес: с. Ирник, ул. „Първа“, № 32	ЗП – 134 кв. м.	1	не	не	не	да	не
24.	ФЗП и Кметство с. Босна Адрес: с. Босна, ул. „Първа“, № 18	ЗП – 230 кв. м.	1	не	не	не	да	не
25.	Читалище с. Босна Адрес: с. Босна, ул. „Трета“, № 8	ЗП – 340 кв. м.	1	не	не	не	да	не
26.	Детска градина с. Любен Адрес: с. Любен, ул. „Четвърта“, № 1	ЗП – 260 кв. м.	1	не	не	не	не	не
27.	ФЗП и Кметство с. Любен Адрес: с. Любен, ул. „Първа“, № 2	ЗП – 230 кв. м.	1	не	не	не	не	не
28.	Читалище с. Любен Адрес: с. Любен, ул. „Първа“, № 3	ЗП – 300 кв. м.	1	не	не	не	да	не
29.	Кметство, Младежки дом с. Искра Адрес: с. Искра, ул. „Образцова“, № 13	Обща застроена площ – 418 кв. м. РЗП – 620 кв. м.	1	не	не	не	не	не
30.	Читалище с. Искра Адрес: с. Искра, ул. „Звездел“, № 3	ЗП – 430 кв. м. РЗП – 1075 кв. м.	2	не	не	не	не	не
31.	ОУ, Физкултурен салон с. Искра Адрес: с. Искра, ул. „Образцова“, № 22	ЗП – 2582 кв. м. РЗП – 4190 кв. м.	2	не	не	не	не	не
32.	Здравна служба с. Искра Адрес: с. Искра, ул. „Образцова“, № 17	ЗП – 180 кв. м. РЗП – 270 кв. м.	1	не	не	не	не	не
33.	Детска градина с. Искра Адрес: с. Искра, ул. „Образцова“, № 15	ЗП – 890 кв. м. РЗП – 1575 кв. м.	2	не	не	не	не	не

9. ОЧАКВАНИ ЕФЕКТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Извършването на цялостна технико – икономическа оценка на Програмата за енергийна ефективност на община Ситово ще се базира на постигнатия ефект от изпълнението на дейностите, мерките и заложените проекти.

Очакван ефект от нейното прилагане е повишаването на жизнения стандарт на населението, опазването на околната среда и подобряването на екологичната обстановка, изграждането на нова и обновяването на съществуващата инфраструктура за развитието на общината през периода 2021-2027 година.

Чрез повишаване на енергийната ефективност ще се намалят разходите на бюджета и ще се осигурят средства за решаване на други жизнено важни обществени проблеми.

Най-важните резултати, които ще се постигнат с реализирането на ПЕЕ са следните:

- Икономия на топлинна енергия;
- Икономия на електрическа енергия;
- Икономия на гориво;
- Намалени емисии парникови газове;
- Икономия на средства.

Освен горните практически резултати, изпълнението на ПЕЕ ще доведе до:

- Подобряване на условията и стандарта на живот на хората;
- Опазване на околната среда;
- Диверсифициране на енергийните доставки и намаляване на зависимостта на обектите от цените на горива и енергии;
- Създаване на нови пазарни възможности за търговци /производители, фирми за услуги и т.н. / и разкриване на нови работни места;

Очаквани ефекти от прилагането на програмата за енергийна ефективност най-общо са:

- Оценяване на съществуващите възможности за икономии с помощта на енергийните показатели;
- Повишаване на информираността за ползите и предимствата по отношение на енергийната ефективност,
- Повишаване на общественото съзнание при ползването на горива, енергия и вода;
- Намаляване на енергопотреблението и оползотворяване на местни ВЕИ,
- Постигане на устойчиво енергийно развитие,
- Повишаване на съзнанието на подрастващите в ефективно ползване на горива, енергия и вода.
- Привеждане на сградите в съответствие със стандартите за енергийна ефективност и изискванията на законодателството в областта на енергийната ефективност; повишаване комфорта на обитаване в сградите.

Ефектът от обновяването на уличното осветление в общината ще доведе до:

- привеждане на системата в устойчиво състояние;
- намаляване разходите за поддръжка и експлоатация;
- намаляване на вредните емисии, в следствие намалена консумация на електроенергия;
- повишаване безопасността при движение на пешеходци и създаване на комфортна нощна среда;

Не без значение е създаването на кадри, способни да провеждат ефективна общинска енергийна политика, както и да реализират проекти по енергийна ефективност

10. ЕТАПИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Вземайки под внимание специфичният характер и сложността на всеки конкретен обект, както и спецификата и вида на избраните мерки, дейности и проекти, е необходимо Програмата за енергийна ефективност да се изпълнява съгласно нормативно определената етапност, както следва:

Обследване за енергийна ефективност на сгради и системи

Тази дейност включва детайлно обследване за енергийната ефективност на обществени сгради, на системите за улично осветление и промишлени системи, анализ на фактическите енергийни баланси и идентифициране на проблемите, разработване на пакети от енергоспестяващи мерки.

Инвестиционно намерение

Извършването на определени проучвания се цели да се установи дали е целесъобразно осъществяването на инвестиционното намерение, начините и мащаба на изпълнението му и др. Тези проучвания следва да изяснят и положението по редица маркетингови, технологически и други въпроси.

Предварително проучване

Необходимо е да се направи предварително (т.н. предпроектно) проучване за състоянието на обектите, в които е предвидено да бъдат реализирани мерки и дейности за намаляване на енергийното потребление – състояние на съоръженията, конструкциите, енергийните системи, изследване на енергийните разходи за последните години, перспективи за дългосрочността на експлоатация и др.

Инвестиционен проект

Разработване на инвестиционен проект се извършва в някои случаи, поради спецификата и обема на предвидените дейности, съобразно с действащото законодателство.

Подготовка и изпълнение на строителството

Това включва подготовка на всички необходими документи и извършване на съответните строително-монтажни дейности.

Мониторинг

За установяване на намалението на енергийното потребление след реализацията на съответните дейности и мерки, следва да се извършват ежемесечно отчитане и записване на параметрите от измервателните уреди, инструктаж на техническия персонал по поддръжката на инсталациите, както и повторно обследване за енергийна ефективност след едногодишна експлоатация с цел доказване на постигнатите енергийни спестявания.

11. ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ

В момента община Ситово не разполага със достатъчно собствени бюджетни финансови средства за инвестиции в проекти по ЕЕ. Тяхното реализиране, обаче е важно, защото те пестят значителни средства от бюджета за енергийни ресурси и водят до модернизация на обектите при гарантиран енергиен комфорт.

При реализиране на проекти за подобряване на енергийната ефективност средствата започват да се възстановяват веднага след влагането им. Инвестирането в енергийната ефективност е средство за намаляване на разходите, сигурността на енергоснабдяването и опазването на околната среда.

За реализиране на проектите, включени в Общинската програма за енергийна ефективност, съществуват следните източници на финансиране:

- Републикански (държавен) бюджет - средствата за изпълнение на целевите годишни програми за осъществяване на мерки по ЕЕ се предвиждат ежегодно в републиканския бюджет, в съответствие с възможностите му;
- ЕСКО договори от собствен капитал на изпълнителя или чрез предоставяне на участие в ПЧП на други инвеститори (търговски дружества, банки);
- Заемен капитал - предоставян от финансови институции (банки, фондове, търговски дружества, включително и предприятията, предлагащи услуги в областта на енергийната ефективност), финансов лизинг и др.
- Продажба на единици редуцирани емисии на парникови газове (използвайки механизмите на "международна търговия с енергии", както и чрез сключване на т. нар. "офсет" сделки);
- Безвъзмездни средства (грант, субсидия) от различни фондове и международни програми.

Финансирането (цялостно или частично) на проектите по енергийна ефективност може да се осъществи от различни източници, като ползването на всеки от тях зависи от юридическия статут на собственика на проекта, както и от спецификата на самия проект, а именно:

Бюджетни средства

Средствата са съобразно възможностите на бюджета за съответната година. При обекти общинска и държавна собственост средствата, предоставяни от републиканския бюджет, могат да бъдат заявени чрез бюджетите на общините и областните администрации и се определят като целеви субсидии от републиканския бюджет. Средствата са съобразно възможностите на бюджета за съответната година. При обекти със смесена собственост (държавна и общинска) средствата, предоставяни от републиканския бюджет, могат да бъдат заявени чрез бюджетите на съответните ведомства пропорционално на дялове им. Отпуснатите от държавния бюджет средства трябва да бъдат изразходвани в рамките на една календарна година.

Собствени средства

Стопанските субекти могат да реализират предложените мерки за енергийна ефективност чрез собствени средства. Възможно е да ползват и някои от споменатите по-горе механизми.

Източници за финансиране на мерки по енергийна ефективност и насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници в България са:

- Фонд "Енергийна ефективност и възобновяеми източници" (ФЕЕВИ);
- Международен фонд “Козлодуй” /МФК/.
- Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони (чрез Програмата за развитие на селските райони) и други европейски фондове и програми.
- Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда.
- Финансиране от трета страна – чрез договори с гарантиран резултат, изпълнявани от предприятия за енергоефективни услуги – ЕСКО компании.
- Фонд „Енергетика и енергийни икономии” /ФЕЕИ/.
- Търговски заеми, предоставяни от местни търговски банки.
- Финансов лизинг.
- Продажба на единици редуцирани емисии на парникови газове, използвайки механизмите на "съвместно изпълнение" и „търговия с емисии”.
- Средства (вкл. целеви субсидии) от републиканския бюджет.
- План за възстановяване и устойчивост - включва значителен брой инициативи за повишаване на енергийната ефективност и стимулиране на плавен преход към декарбонизация, напр. Програма за финансиране на единични мерки за

производство на енергия от възобновяеми източници в еднофамилни и многофамилни сгради и др.

12. НАБЛЮДЕНИЕ И КОНТРОЛ

Процесът на наблюдение изпълнението на Програмата за енергийна ефективност се осъществява от АУЕР.

Наблюдението на изпълнението на Общинската програма за енергийна ефективност се извършва от Общинския съвет на община Ситово и от Агенцията за устойчиво енергийно развитие. Съгласно ЗЕЕ, общинските администрации имат задължението ежегодно да изпращат попълнени отчети за напредъка по изпълнението на програмата по енергийна ефективност до АУЕР. Тя ежегодно събира и обобщава информация за изпълнението на програмите за енергийна ефективност.

Наблюдението, оценката и контролът позволяват да се предприемат коригиращи действия, ако напредъкът е неудовлетворителен или условията се изменят. Важно е да се отчита напредъкът при постигане на генералните цели в междинни и годишни отчети (доклади), на базата на които да бъдат предприемани последващи действия.

Контролът върху изпълнението на програмата за енергийна ефективност се упражнява въз основа на оценките от постигнатите резултати спрямо поставените цели въз основа на набор от показатели. В повечето случаи това могат да бъдат целеви стойности, които в агрегиран вид съответстват на целите на стратегическия документ. Индикаторите могат да отразяват постигането на формулираните качествени и количествени цели и задачи на програмата; да указват въздействието на изпълнената програма върху други области, свързани с планирането и развитието на общината; те могат да бъдат измерители за ефикасността и ефективността на управлението на програмата и на общината.

За наблюдение и контрол на изпълнението на дейностите по програмата за енергийна ефективност се определя група от експерти, които трябва да одобряват и утвърждават индикаторите за наблюдение на изпълнението на програмата за енергийна ефективност. Въз основа на изпълнението на индикаторите те трябва да:

- извършват периодични прегледи на постигнатия напредък по отношение на изпълнение на целите.
- провеждат анализи и оценка на резултатите от изпълнението на мерките и дейностите.
- предлагат и приемат промени, свързани с постигането на целите на програмата за енергийна ефективност.

13. ОТЧЕТ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО

В съответствие с чл. 12, ал. 7 от ЗЕЕ изпълнителният директор на АУЕР утвърждава образец на отчет за изпълнението на дейностите и мерките от програмите по енергийна ефективност.

Изготвените отчети се представят на хартиен и магнитен носител в АУЕР не по-късно от 1 март всяка година и се публикуват на интернет страниците на съответните държавни и местни органи.

Общинската програма е динамичен и отворен документ, който може периодично да се допълва, съобразно настъпилите промени в приоритетите на общината, в националното законодателството и други фактори със стратегическо значение.